

АКО НЯМАШ МЕЧТИ...

*Сборник с участието на творци,
родени или работили
в община Стралджа*

2007

Стралджа

Уважаеми ценители на българската литература,

Като кмет на Стралджа за мен е чест да ви представя първия алманах на творци, родени и живели в общината.

Когато за първи път видях всички събрани творби на местни автори, когато прочетох алманаха в неговия първоначален вид, преди да тръгне към печатницата, признавам, че бях истински изненадан, очарован и възхитен. Почувствах се горд и щастлив, че авторите на тези творби са мои съграждани, че ги познавам лично, че те са част от моя живот.

Пожелах си книгата по-скоро да стигне до читателите, за да може всеки, роден в Стралджа и общината или свързан с този край на България, да изпита същото удоволствие. Вярно е твърдението, че макар да живеем заедно, ние не се познаваме достатъчно добре. Настоящият алманах е чудесен повод да отворим очите си за доброто, да се опознаем. Искам да отправя искрената си благодарност към всички автори, участници в нашия литературен алманах, които дадоха възможност на една община като Стралджа, да сподели радостта от творческото съзидание. Щастлив съм, че част от тази ценна книга са произведенията на големия български поет Пейо Яворов, свързал част от живота и творчеството си със Стралджа, на „вечната и святата” Елисавета Багряна, оставила красиви спомени за хората в Недялско, както и на народния художник Панайот Панайотов, роден и израснал в Стралджа.

Изкуството може да не е хлябът, но то е виното на живота. Без него нашият човешки дух ще остане без своите криле. Бих искал, благодарение на тази книга, доброто в нашия живот да стане повече, а приятелството и любовта да ни подтикват към нови върхове.

Уважаеми творци, благодаря Ви за обичта към родния край, който дава вдъхновение за творчеството ви! Убеден съм, че сътвореното от вас ще пренесе своя огън в бъдещето, че искрата на съзиданието ще гори в сърцата ни.

Вярвам, че плодородната стралджанска земя ще ражда и в бъдеще нови и талантиливи творци, които винаги ще черпят от нея сили и обич!

МИТКО АНДОНОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА СТРАЛДЖА

I.

ПЕЙО ЯВОРОВ

поет

Биографични бележки

Пейо Яворов е роден в гр. Чирпан на 1 януари 1878 г. От 1893 до 1901 г. работи като телеграфопощенец, сменяйки различни селища — Чирпан, Стара Загора, Сливен, Стралджа, Анхиало (Поморие), София. След 1897 г. влиза в контакти с ВМОРО. Първоначално е редактор на различни издания, свързани с македоно-одринското революционно движение, а по-късно с различни чети многократно преминава границата и се бори за свободата на Македония, като става един от най-дейните сподвижници на Гоце Делчев и негов пръв биограф — "Гоце Делчев" (1904). Този период от неговия живот намира място в мемоарно-есеистичната му книга "Хайдушки копнения" (1909).

Озовал се в София със съдействието на д-р К. Кръстев и П. П. Славейков, Яворов става сътрудник и редактор на най-доброто литературно списание от онова време — сп. Мисъл. През 1901 г. издава първата си стихосбирка "Стихотворения", чието второ издание от 1904 г. е с предговор от П. П. Славейков. В този период поетът работи като библиотекар, а по-късно и като драматург на Народния театър. Плод на работата му в театъра са две пиеси — "В полите на Витоша" (1910) и "Когато гръм удари, как ехото заглъхва" (1912). Командирован на няколко пъти в чужбина за "усъвършенствуване по литература" — в Нанси, Женева, Виена, Париж, Яворов усилено четне модерна френска поезия, а при едно от своите пътувания (1910) изпраща към последния ѝ дом своята възлюбена — Мина Тодорова, сестра на П. Ю. Тодоров. През 1907 г. излиза втората му стихосбирка "Безсъници", която окончателно проправя пътя на модерната българска лирика. Символистичната поезия на Яворов променя радикално българското литературно мислене и налага нов начин на писане. През 1910 г. излиза от печат антологичната книга на поета "Подир сенките на облаците", чието второ издание от 1914 г. представя равностетка на поетически път, съпоставим само с този на Ботев.

Чувствителната душа на поета трудно привиква със суетата и нищетата на литературните и светските нрави в столицата. Лора Каравелова, дъщеря на държавника Петко Каравелов, с която се венчава през 1912 г., малко преди да замине за фронта в Кюстендил, е жената, чиято любов се оказва фатална за него. Запазената кореспонденция между тях, сама по себе си литература, свидетелствува за една пламенна и бурна любов, белязана с много съмнения и много страсти. Трагичният край идва на 29 ноември 1913 г., когато Лора се застрелва, а Яворов прави опит да се самоубие. Изстрелът само пронизва слепоочието и го ослепява. Съкрушен от съдебния процес и от мълвата, която го обвинява, че е убиец, на 29 октомври 1914 г. поетът взема голяма доза отрова и се застрелва. Така приключва равностетката си с живота, но не и с литературата големият български поет — Пейо Яворов.

ДВЕ ХУБАВИ ОЧИ

Две хубави очи. Душата на дете
в две хубави очи; - музика – лъчи.
Не искат и не обещаваат те...
Душата ми се моли,
дете,
душата ми се моли!
Страсти и неволи
ще хвърлят утре върху тях
булото на срам и грях.
Булото на срам и грях -
не ще го хвърлят върху тях
страсти и неволи.
Душата ми се моли,
дете,
душата ми се моли...
Не искат и не обещаваат те! -
Две хубави очи. Музика, лъчи
в две хубави очи. Душата на дете...

ВЪЛШЕБНИЦА

Душата ми е пленница смирена,
плени я твоята душа! - пленена,
душата ми е в тихи две очи.
Душата ми те моли и заклина:
тя моли; - аз те гледам; - век измина...
Душата ти вълшебница мълчи.
Душата ми се мъчи в глад и жажда,
но твоята душа се не обажда,
душата ти, дете и божество...
Мълчание в очите ти царува:
душата ти се може би срамува
за своето вълшебно тържество.

ОВЧАРСКА ПЕСЕН

Свърнах стадо, либе Радо,
снощи на полето
и полегнах, час подремнах,
съних зло проклето:

уж са били теб годили
за Радой съседа,
теб годили, мен сватили
с мъка сърцеда.

Скокнах: болно, неповолно,
трепна ми сърцето;

кръст направих и оставих
стадо сред полето...

Късни ноци, а пък още
свещ у вас гореше;
твоя радост, моя жалост -
кой ви госта беше?!

ГРАДУШКА

"Една, че две, че три усилни
и паметни години... Боже,
за някой грях ръце всесилни
подигна ти и нас наказа.

Кой ли може
неволя клетнишка изказа,
макар че вчерашна се дума?
Да беше мор, да беше чума,
че в гроба гърло не гладува,
ни жадува!

А то градушка ни удари,
а то порой ни мътен влече,
слана попари, засух беше -
в земята зърно се опече... "

Но мина зима снеговита,
отиде пролет дъждовита -
и знойно лято позлати
до вчера злачни широти.

Назряла вече тучна нива,
класец натегнал се привежда
и утешителка надежда
при труженик селяк отива.

Затопли радост на сърцето,
усмивка цъфне на лицето,
въздишка кротка, пръст до пръст -
ръка набожно прави кръст:

"Да бъде тъй неделя още,
неделя пек и мирно време,
олекне ще и тежко бреме, -
на мъките ни края до ще".

Додето сила има,
селяк без отдих труд се труди...
Почивка - ей я, би-ще зима.

Сега - недремнал и се буди:
петлите първи не пропели,
дори ни куче да залае -
на крак е той... - "Катран и върви,
бре, мъжо, взе ли от пазаря?" Знае
невеста ранобудна - всичко,
готово е, но пак ще пита,
че утре жетва е; - самичко
сърце си знае как се стяга...

И сърдита
за нещо тя на двора бяга
и пак завръща се в килеря,
тършува... "Днеска ще намеря
седмина още - чуеш жено?
- Ти ставай, Ваньо, - лентьо стига!
Небето ето - го червено,
че вече слънцето се дига,
добитъкът те гладен чака".
А Ваньо сънен се прозява
и зад сайванта в полумрака
подал се - Сивчо го задява
с носът си влажен по вратлето.
"Хай ставай! - вика пак бащата
отсреди двора, на колата
затракал нещо, - стига..." Ето
в съседен двор се вдига врява -
там някой люто се ругае.
Наблизо татък чук играе
и наковалнята отпява.
А сутренник полъхва леко
и звън от хлопки издалеко
донася в село; стадо блее...
Навсякъде живот захваща.
И ето вече слънце грее
и на земята огън праща.

Преваля пладне. Задух страшен.
И всеки дигне взор уплашен,
с ръкав избрише си челото
и дълго гледа към небото,
а то е сиво, мъгловито.
И слънцето жълтей сърдито:
от юг бухлат се облак дига
пълзи и вече го настига;
по-доле вирнали главите
и други... Знак е, чуй петлите!
А гъски около реката
защо размахали крилата,
и те са глупи закрещели,

какво ли са орали, сели?

Върни се облако неверен, -
почакай, пакостнико черен,
неделя - две... ела тогази,
страшилище! А облак лази,
расте и вий снага космата,
засланя слънце; в небесата
тъмней зловещо... Милост няма!
И дебне пак беда голяма.
На завет всичко се прибира,
сърцето тръпне, в страх примира,
че горе - дим и адски тътен.
Върхушка, прах... ей, свода мътен,
продран запалва се - и блясък -
и още - пак, - О, Боже!... Трясък
оглася планини, полета -
земя трепери... Град! - парчета -
 ййце и орех... Спри... Недей...
 Труд кървав, Боже, пожалей!

Но свърши. Тихо гръм последен
заглъхва негде надалече
и вълк на стадо - вихър леден
подгоня облаците вече.
А ето слънцето огряло
тъжовно гледа върволица
от стари, млади и дечица:
вън селото се мъкне цяло!
И всички емнали се боси
С лица мъртвешки посивели
отиват: вечно зло ги носи
към ниви глухо опустели.
Че там жетварка бясна хала
просо, пшеница, ръж, ечмени -
безредно, зрели и зелени,
и цвят - надежди е пожнала...

.....

НА НИВАТА

Недей дочаква и зори,
 върви ори, ори, ори...
 Като няма прокопсия,
 плюл съм в тая орисия!
Немигнал, ставай: ей, месец още
насред небето, дълбока нощ е.
Главата тегне, а сън очите

залепя сякаш. Какво е време?
Великден иде, пак оран, семе
земята чака, нижат се дните.
По-скоро, хайде! че да се впряга;
съседа, чуваш, и той се стяга.
Излезеш, идеш, в земя корава
напънеш рало, халосаш вола...
Мъглата нощна затъне в дола,
огрее слънце и чак тогава
за отдих спреш,
а сваяст се вий -
и пак поглеж:
Дий...
Дий, воле, дий!

С трънак и плевел се бори,
весден ори, ори, ори...
Като няма прокопсия,
плюл съм в тази орисия!

Настане утро, гори небето,
цветя миришат, ехти полето:
овчар засвирил, стада заблели,
по всички храсти пилци запели.
И гледаш, слушаш, не знам досадно
защо ти стане: их, опустяло!
В гърдите нещо така заяло,
че кръв застива в сърцето страдно...
Ручок дохажда и слънце-пламък
прежурия, пали дърво и камък;
а в пот възвряла, гори снагата.
Да караш вече къде ти може?
И кръст изправиш най-сетне, боже,
па вземеш гладен завчас торбата.
И лучец еж,
водица пий -
и пак поглеж!
Дий...
Дий, воле, дий!

До гроба слънце те гори,
и все ори, ори, ори...
Като няма прокопсия,
плюл съм в тая орисия!
Дома се връщаш окапал вече
по късна вечер и отдалече
зачуеш в село и плач, и врява...

Какво ще бъде? - недоумява
кратуна проста; а виж, излиза,
че бирник царски дошел е днеска
и сиромаси - тресе ги треска:
"Не взема само от голо риза,
дете от майка!" - тъй всеки дума.
И ще помислиш, че бие глума:
"Да готвиш толкоз!" О-хо, в главата
почешеш ли се тъй-на еднъжки,
пари да падат наместо въшки!
И смяташ, мислиш, до механата.
Там, колко щещ,
на вяра пий,
че то поглеж!
Дий...
Дий, воле, дий!

.....
Така си мреш,
така сме ний,
така - поглеж!
Дий...
Дий, краста, дий!

ЗАТОЧЕНИЦИ

Т. Александрову

От заник-слънце озарени,
алеят морски ширини;
в игра стихийна уморени,
почиват яростни вълни...
И кораба се носи леко
с попътни тихи ветрове,
и чезнете в мъгли далеко
вий, родни брегове.

И някога за път обратен
едва ли ще удари час:
вода и суша - необятен,
света ще бъде сън за нас!
А Вардар, Дунав и Марица,
Балкана, Странджа и Пирин
ще греят нам - до гроб зарица
сред споменът един.

Рушители на гнет вековен,
продаде ни предател клет;
служители на дълг синовен,
осъди ни врага заклет...

А можехме, родино свидна,
ний можехме с докраен жар
да водим бой - съдба завидна! -
край твоя свят олтар.

Но корабът, уви, не спира,
все по-далеч и по-далеч
лети, отнася ни... Простира
нощта крилото си - и веч
едва се мяркат очертани
на тъмноодър небосклон
замислените великани
на чутният Атон.

И ний през сълзи накупели
обръщаме за сетен път
назад, към скъпи нам предели,
угаснал взор - за сетен път
простираме ръце в окови
към нашият изгубен рай...

Горчива скръб сърца ни трови. -
Прощавай, роден край!

АРМЕНЦИ

Изгнаници клетки, отломка нищожна
от винаги храбър народ мъченик,
дечица на майка робиня тревожна
и жертви на подвиг чутовно велик -
далеч от родина, в край чужди събрани,
изпити и бледни, в порутен бордей,
те пият, а тънат сърцата им в рани,
и пеят, тъй както през сълзи се пей.

Те пият... В пиянство щат лесно забрави
предишни неволи и днешни беда,
в кипящото вино щат спомен удави,
заспа ще дух болен в разбити гърди;
глава ще натегне, от нея тогава
изчезна ще майчин страдалчески лик
и няма да чуват, в пияна забрава,
за помощ синовна всегашния клик.

Кат гонено стадо от някой звяр гладен,
разпръснати ей ги навсякъде веч -
тиранин беснеещ, кръвник безпощаден,
върху им издигна за всякога меч;
оставили в кърви нещастна родина,

оставили в пламък и бащин си кът,
немили-недраги в далека чужбина,
един - в механата! - открит им е път.

Те пеят... И дива е тяхната песен,
че рани разяждат ранени сърца,
че злоба ги дави в кипежа си бесен
и сълзи изстиска на бледни лица...
Че злъчка препълня сърца угнетени,
че огън в главите разсъдък суши,
че молния свети в очи накървени,
че мъст, мъст кръвнишка жадуват души.

А зимната буря им сякаш приглася,
бучи и завива страхотно в нощта
и вихром подема, издига, разнася
бунтовната песен широко в света.
И все по-зловещо небото тъмнее,
и все по се мръщи студената нощ,
и все по-горещо дружината пее,
и буря приглася с нечувана мощ...

Те пият и пеят... Отломка нищожна
от винаги храбър народ мъченик,
дечица на майка робиня тревожна
и жертви на подвиг чутовно велик -
далеч от родина, и боси, и голи,
в край чужди събрани, в порутен бордей,
те пият - пиянство забравя неволи,
и пеят, тъй както през сълзи се пей.

ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА

поетеса

Биографични бележки

Елисавета Багряна (псевдоним на Елисавета Любомирова Белчева) (16.04.1893, София - 23.03.1991, София).

Родена в чиновническо семейство. Основно и гимназиално образование получава в София (1910). Една година живее със семейството си в Гърново, където пише първите си стихове (1907-08). През 1910-11 година учителства в с. Афтане (дн. Недялско, Ямболска област), където получава непосредствени впечатления от живота на българското село и на селската жена. Като студентка по славянска филология в СУ (1911-15) жадно чете българска и чужда поезия и дружи с писателите Г. Райчев, К. Константинов, Д. Дебелянов, Д. Подвързачов, Хр. Ясенев, Й. Йовков. През 1915 са отпечатани за пръв път две нейни стихотворения - "Вечерна песен" и "Защо" (списание "Съвременна мисъл"). През 1915-19 е гимназиална учителка във Враца и Кюстендил. От 1921 година редовно участва в литературния живот. Окончателно се утвърждава след издаването на първата си книга "Вечната и святата" (1927). Изявява се и като детска писателка и преводачка.

Лириката на Елисавета Багряна покорява с първичната стихия на пориви и чувства, с размаха на младост и волност. В стиховете ѝ се усеща пълнокръвният пулс на здравия земен човек. Поетесата възприема света с непосредствения трепет на своите сетива. Изразителка на витализма и обновителните устремии на следвоенните години, нейната самобитна и ярка лирична героиня има корени в дълбоките недра на народната душевност.

В поезията на Багряна звучи от векове потискания порив на жената към свободна изява, към широките простори на големия живот. Лиричната ѝ героиня е волна и смела. Пътешествията, широкият свят с чудесата на непознати земи привличат като магнит жадните ѝ очи. Оста, около която се върти нейният свят, е оста на женското сърце - своето осъществяване тя намира в любовта и чрез любовта. Чрез поезията на Багряна за пръв път в българската литература жената разкрива смело и откровено своята природа ("Потомка", "Interieur", "Пенелопа на XX век" и др.).

Дългият творчески път на Багряна преминава през различни идейно-художествени търсени. Стиховете на Елисавета Багряна от последните десетилетия покоряват със своите все така силни, но вече и интелектуално осмислени чувства, с мъдрото осъзнаване на интуитивно постигнатата и преди хармония на битието. Стиховете ѝ са преведени на 30 езика и издадени във Франция, Чехословакия, Югославия, СССР, Румъния, Италия, Швеция, Полша и др. Носителка е на златен медал на Международната асоциация на поетите в Рим (1969).

Други псевдоними: Елизабета Б., Ел. Бленова, Ничия Долче, Микаела.

АМАЗОНКА

Вее утринна прохлада
в моето лице -
аз съм млада, млада, млада
с огнено сърце.

Моя вихрен кон лети
бодро и безспир -
пред очите ми цъфти
неогледен мир.

Искрометните копита
кой ще последи?
Песен светла се разплита
в моите следи:

Ний ще стигнем Хеликон
в изгревния час -
смело, мой крилати кон,
жребият е с нас.

Там под твоята подкова
извора лъчист
ще избликне в струя нова -
животворен, чист.

И когато стигнат там
моите сестри,
вдъхновение и плам
в тях ще разгори.

А над нашата победа
в трудния ни път
и Персей, и Андромеда
трепетно ще бдят.

1922 г.

ЗОВ

Аз съм тук зад три врати заключена
и прозореца ми е с решетка,
а душата, волна птица в клетка,
е на слънце и простор научена.

Пролетни са ветрове полъхнали,
чувам гласове призивно ясни.
Моя плам непламнал ще угасне
в здрача на покоите заглъхнали.

Разтроши ключалките ръждясали!
Дай ми път през тъмни коридори!
Неведнъж в огрените простори
моите крила са ме понасяли.

И ще бликнат звукове ликуващи
от сърцето трепетно тогава...
- Но зад тези три врати, сподавен,
моя пламнал зов дали дочуваш ти?

1923 г.

СИНЕОКАТА

Ех, ти, орис, мен орисана!
Майко моя, жалбо моя люта!
Как да кажа, как да бъда чута -
тъй било от бога писано.
Нямам ли сукна отрезани
и не съм ли млада, белолика?
Нямам ли снага на трепетлика,
тънки ризи, тежко везани?
Не мета ли ширни дворове
рано сутрин с китка на косите?
Песни ли не пея кръшно вити
по седенки и по сборове?
Що ми са очи черничевии,
тъмносвилени косите? -
Той ги, майко, даже не поглежда.
Днеска го видях край чичови -
караше на паша стоката.
Беше му лицето восък бледно.
Ни ми проговори, ни погледна.
И разбрах тогава, аз, горкана:
той обича синеоката,
дето снощи другиму пристана.

1923 г.

ЛЮБОВ

Кой си ти, на моя път застанал,
моя сън от клепките прогонил,
моя смях от устните откъснал?
И магия някаква ли стана?
Виждам те на старите икони,
чувам те в съня си нощем късно:
гледаш ме с очи на похитител,
а в гласа ти всеки звук ме гали.
Кой си ти, в духа ми смут запалил -

Мефистотел ли, или Кръстител?

А сърцето мое доверчиво
пее - птичка в цъфнала градина,
пее - и нарича те: Любими.
И покорна, шепна аз щастлива,
както на Исуса - Магдалина:
- Ето моите ръце - води ме!

1925 г.

УНЕС

Говори, говори, говори! -
аз притварям очи и те слушам:
- Ето, минахме сънни гори
и летим над морета и суша...

Вляво кървава вечер гори,
вдясно тъмни пожарища пушат.
Де ще стигнем, кога зазори?
Този път накъде лъкатуши?

Там ли, дете свободни ще бдим
и ще бъдем два пламъка слети,
и в нощта, сред безбройни звезди,
като двойна звезда ще засветим?

- Ти не знаеш? Аз също не знам -
но води ме, води ме натам!

1926 г.

ПРЕДИ 13 ВЕКА

Мой двайсети век, дай лъч от своята зрялост,
на днешния ми поглед устремен,
за миг назад - в мъглявината бяла
на оня век, суров и чужд за мен.

Че прокопитен, кървав, той родил е
на племето верния водач -
Хан Аспарух с ум прозорлив и силен
да зърне бъдещето в оня здрач.

Да доведе той „яхащото” племе
от Волжския до Дунавския бряг
и с него древна Мизия да вземе
в чутовна битка с триж по-могъщ враг.

Да въдвори народа си в държава,
в историята влизайки на кон.

Пра-прародителю недопрославен
от днешната България - поклон!

4.8.1980 г.
Бояна

ВЪЛНИ

И пак съм пред твоята вечна стихия,
и пак съм пред тебе, море.
На глътки големи дъха ти пия.
И ето ме - по-добре.

И както преди започвам играта,
обикната от младини:
броя, все броя и все сбърквам числата.
И няма девети вълни.

Със всяка вълна приижда нов спомен
и можеш ли ги преброи.
Като на вълните е броят огромен,
а кажи на морето: „Спри!”

Но сепва ме старата мъдрост:
„Човече, богат на спомени, ти
Не забравяй, че сетен бедняк ще си вече,
ако нямаш мечти.”

Поглеждам морето. Ръбът на вълните
светлее от нова луна.
Да нямам мечти ли? В сърцето ми скрити
се раждат вълна след вълна.

Последните две стихотворения Багряна изпраща за в. „Изгрев” - Войника, където се публикуват за първи път през 1980 г. Тогава тя дава и интервю за войнишкия вестник.

Елисавета Багряна е учителствала в с. Недялко през 1910 г., когато за първи път се отделя от родителите си. Уреждат я за учителка в Афтаня, където тъкмо са открили трети прогимназиален клас. Селяните я наричат Лиза. Директор на прогимназията тогава е Тодор Христов - Бедния, самият той поет.

СТАНКА ПЕНЧЕВА

поетеса

Биографични бележки

Станка Михайлова Пенчева е родена на 9 юли 1929 г. в Сливен. Детството си прекарва в с. Воденичане, където се намира бащиният ѝ дом.

Завършва гимназия в родния си град (1947) и руска филология в Софийския университет (1951). Редактор в Радио София (1951-1955), в издателство "Народна младеж" (1955-1956), кореспондент на в. "Народна култура" в Русе - през 1956-1958 г. Редактор (1959-1975) в отдел "Поезия" на сп. "Септември", в сп. "Отечество" (1975-1984).

Станка Пенчева дебютира със стихотворение във в. "Изгрев" през 1942. Публикува стихове, есета, очерци, преводи в списанията "Пламък", "Септември", "Съвременник", "Жената днес", "Наша родина", "Отечество", "Читалище", "Юг", "Всяка неделя" и др., във вестниците "Литературен фронт", "Народна култура", "Пулс", "Народна младеж", "Литературен форум" и др.

Автор е на стихосбирките "Пълнолетие" (1952), "Опъната струна" (1957), "Кладенец на птиците" (1960), "Вселена" (1964), "Земя на огньовете" (1965), "Ябълкова градина" (1967), "Есенно сияние" (1968), "Хляб и сол" (1973), "Планета за двама" (1977), "Недовършен свят" (1982), "Сезонът на загубите" (1986), "Опит за бягство" (1992), "Отвън-Отвътре" (2002), "Незабравя" (2004) и др.

У ДОМА

Сбогувам се,
сбогувам се
със тази бозава земя,
тук-там със бозави овце, които
смирено щипят сухата трева.
Сбогувам се
със бозавите пътища, пренесли
сеното, житото, памида,
мъжете и жените
на гърба си.
Сбогувам се
със сухия и прашен диск
на равнината,
където скоро ще просвирят
безприютни ветрове.
Накрая ще закрият всичко
с прокъсаните си завеси
есенните дъждове...
Сбогувам се.

Защо ли се сбогувам, като зная –
щастлива, мъничка,
върви сама пеша
през равнината, без да се обръща
онази първата ми, детската душа
и казва ми пръстга:
- Ела си в къщи!

Воденичане, септември 2002

ПОЕТЕСАТА НА ГРАДЧЕТО

Още по тъмно
тя започва да смята окапалите листа.
Не си е доспала. Зъзне. Боли я кръста.
Хвърля зърно на кокошките,
машинално ги преброява
порът не е идвал нощес.
Нахранва мъжът и двете момчета,
сресва се набързо с мокър гребен,
пътном купува от фурната хляб —
докато се препъва от бързане,
той я топли нежно...
Канцеларията мирише неизтребимо
на застояло, на стари хартии.
Посетител внася миризма на овце,
друг на снощна ракия.
Тя попълва графи, удря печати,
някой й кряска по телефона,
боли я кръста, няма ли край!
Край. Подтичва към къщи,
в главата ѝ се търкалят
ръбести като камъни гласове.
Нахранва мъжа, момчетата,
слага тенджерата за утре,
кърпи чорапи, ниже чушки за сушене,
кръста я боли,
най-последно си легнаха всички...
Сваля бавно престилката.
Избърсва старателно мушамата.
Прегръща я тишина,
лампата облива с глеч раменете ѝ.

Тетрадката се открява като врата —
остава ѝ само да прекрачи!
Нещо в нея се срутва,
сякаш сняг от стреха,
падат с дрънчене балеринките от шкафа,
пада халката от пръста ѝ —
става просторно,

и ветровито,
и кръстопътно!
Лицето ѝ свети смътно.
Тя се ослушва.
Почти не диша.
Тя
пише...
Не си е доспала.
Изгърва лъжица, разсипва солта.
— Тая пак е хабила нощес електриката! —
казва с ленива злоба мъжът.
Момчетата хихикат.
...А косата ѝ още е пълна със вятър,
а кожата ѝ още мирише на свобода!..

КАК ЛИ НИ СЕ СМЕЯТ...

Как ли ни се смеят
тия, късополите,
тия, дългокраките!
Гледаме се дълго,
тайно се докосваме,
гузно се оглеждаме,
ако се целунем,
скитаме като замаяни
в нощ на пълнолуние...
И писма си пишем
пълни с думи ласкави,
и сме се подписали
във снега и в пясъка,
крили сме за спомен
листи жълто-алени...
Сигурно сме смешни
като изкопаеми
в тоя век на разума
и на лунни полети —
как ли ни се смеят
тия, дългокосите,
тия, късополите!
И не знаят, бедните,
колко ни е хубаво
да сме несъвременно,
старомодно влюбени...

ХУБАВО Е ВСИЧКО ДА СВЪРШВА НАВРЕМЕ...

Хубаво е всичко да свършва навреме —
да напуснеш рано огнището,
преди огънят да е станал на пепел;

от трапезата да станеш рано —
за да не събираш после трохите;
и да отвърнеш очи,
преди другите очи да изстинат.

Не обичам да гледам сухи цветя
и празни чаши...
Не ме докосвай никога без обич.

ЦЕНАТА НА ДОВЕРИЕТО

Така съм създадена,
че предпочитам
да се усмихна, вместо да се намръщя,
да погаля — вместо да ударя,
да повярвам — щом ме погледнат в очите.

Много пъти са ме лъгали.
Дори най-скъпите, най-близките.
Обичта ми са тъпкали
с думи са ме оплитали —
и пак ме гледаха в очите.

Може още сто пъти да ме излъжат.
Нека.
Едно не искам: заради стоте измами
веднъж да не повярвам само
на очите, които наистина
са били искрени.

И ПАК НА ДЪЩЕРЯ МИ

От всяко свое пътуване
все ти носех по нещо — да те зарадвам,
да усетиш дъха на далечините.
Как обичах завръщането,
прегръдката ни по летища и гари,
разговорите до среднощ...

Този път,
от най-далечното свое пътуване
няма нищичко да ти донеса.
Само — болка и сиротство,
само — заглъхващ спомен за лицето ми,
за гласа, за облака от любов,
с който те обгръщах...
Никога
няма да узнаеш
за най-странното мое пътуване.

Но ти си мисли,
че някъде все пак ме има,
че те виждам,
че в страшен за тебе час
ще се сгъстя в плазма,
в силово поле,
в светлина —
и ти ще се усетиш несломима.
И не сама.

ОПИС НА ВЕЩИ

Ако, не дай си боже, моят час ме настигне
сред леден площад, сред улица гореща —
ще вдигне някой мрежата с хляб и книги,
а служебното лице ще опише моите вещи.

Писалка. Не златна.
От употреба изтрита.
Тя пишеше „Мили.“
И: „Възразявам. Не съм съгласна.“
Портмоне. Констатирахме, че парите...
Парите ли? С тях бяхме наясно:
Знаех цената им и знаех да ги пиляя.
Ключ секретен. И от кутия на поща.
Моят дом. Със цветята, с мушичките в полилея,
Със кратките дни и с дългите нощи,
С едно момиче, без което е пусто и скучно,
С една снимка на мъж върху скрина.
И в едно чекмедже — половината живот заключен...

Намерихме стари билети —
за влак, за кино...
Колко път през живота си пропътува!
На тръгване трептах от очакване цялата
и от радост звънтях — че се връщам.
До ново отплуване.
... и дреболии: гребен,
парфюм, огледало...
Не бях хубава. Но обичана бях. До края.
До последната, недовършена мисъл.

Тук описът свършва. Печат.
И човекът не знае,
че всъщност живота ми е описал.

АТАНАС БАЛЪКЧИЕВ
поет

Биографични бележки:

Атанас Балъкчиев е роден на 20 септември 1948 г. в Стралджа. Завършва прогимназия в родния си град, химически техникум в Бургас и ХТИ-София. Работил е като инженер-химик, учител и хижар. Публикувал е в местния периодичен печат.

В ОЧАКВАНЕ НА ДЪЖД

В очакване на дъжд
шуми гората,
изпечена от жарки дни
и всяка животинка в трепет
задъхано пръхти с гърди.
До корен жадната тревичка
скрила е листа
тук-таме стръкчета чупливи
са изправили жадуващи челца.
Поток от облачета бели
се струпват с бавен ход
и бавно ще запълнят
огненият небосвод.
Летен вихър, облечен във злато,
нагнетява прах и листа.
Ето, чува се тътен,
Уплашена птица
приплясква с крила.
Причернява, тлеят далечни пожари -
хоризонтът е мътен.
Отново тътен,
заваля и дъжда.

ПРЕДПРОЛЕТНО

Пукат кълнове във сивите градини,
в безветрие прониква птичи глас.
Едно море във небесата сини,
прилива и отлива радостта във нас!

КАКВО СЪМ АЗ

Какво съм аз, оставен сам
 сред тази земна шир -
мъждукаща частица,
 от вятъра отвяна песъчинка?
Дъхът на Бога, вложен в мен,
 прави ме значим,
могъща сила движи ме
 и бди над моя мир!
За истината трябва ли
 да ослепея
и какво остава ми под небесата -
десет заповеди и да
 онемея
Пред Твореца
 на чудесата!

ВЕСЕЛИНА СЕДЛАРСКА журналист

Биографични бележки:

Веселина Седларска е родена на 20 май 1954 г. в Стралджа. Завършва английската езикова гимназия в Пловдив и Факултета по журналистика на СУ „Св. Кл. Охридски“. Специализирала е журналистика в САЩ по програма на Американската информационна агенция. Работила е във вестниците: „Сливенско дело“, „Труд“, „Стандарт“, Радио Свободна Европа и БНТ. Сега е коментатор във вестник „Новинар“.

Веселина Седларска е носителка на годишната награда на СБЖ (1996), на наградата за защита на човешките права и достойнство (1997). Присъдена ѝ е втора награда на международния фестивал „Вяра, Надежда, Любов“ (1998, Украйна). Тя е първата носителка на учредената от ООН, БТА, СУ и Международна инициатива за човешки права „Димитър Пешев“ (2005). Написала е книгите: „Сънувах Мисисипи“ и „Пасажерите на Ной“.

Част от героите на „Пасажерите на Ной“ са жители на Стралджа – близки и съседни на авторката. Така е и в книгата, над която работи в момента и откъс от която Ви предлагаме.

НЕ СПИРАЙ ДА ТИЧАШ

Като заваля дъжд, та цяло лято.

"Изваля се небето. Господ каил не става. Не кандисва господ."

Селото е толкова малко, че господ едва ли го забелязва. На господ не му пука за нищо друго тук на земята, освен за бразилската джунгла. И то защото, ако я изсечем, ще му разклатим цялостната конструкция. Е, може би и за озоновата дупка. Ако си струваше селото да бъде забелязано, все някой кандидат за депутат щеше да се отбие, да ги агитира. Ама кого да агитира?

"Стотина души сме. Толкова са и козите. Жените сме повече. Мъжете са кът. А за господа не е тъй."

Някъде около седемдесетгодишна е. Ръцете ѝ стари, очите млади. Изреченията ѝ се състоят от три до пет думи, прилагателните ги прескача. В градинката зад нас работи нейният старец. В селото се приказва, че неговите домати били най-вкусни, защото им говорел. Не им говореше старецът, връзваше ги да стоят изправени и ако не знаех, че ги връзваше, щях да кажа - галеше ги. В малката къща остаряват щастливо - двама са.

"Това е защото господ стана каил."

Пак тази тема. Явно журналистическият ми бележник ще остане празен в това село - нищо обществено значимо. Нищо като за вестник. Само една баба, която е решила, че господ има достатъчно време да се занимава с всеки и с всичко.

"Оженихме се много млади. Голям мерак. В неговото село живеехме. То е нагоре по пътя, зад баира. Година, две, три, деца няма. То не се питаше тогава кой виновен. Винаги жената виновна. Свекървата ме намрази. Много ме намрази. Бездетната жена е като яловото животно. Търпят, търпят, че го заколят. Мен ме търпяха шест години."

Изгонили я. Той може и да знае какво да говори на домати, но не знаел какво да каже на майка си. Пък и майка му не спирала да говори. Не се издържало. Жената и сега не го вини - обичал я, но не се издържало. Не можел да тръгне срещу майка си и

баща си, то не било като сега. Изгонили я и тя се върнала тук, в малката къща в малкото си село.

"Чу се, че той се оженил. После се чу, че отишъл да живее в града. Че му се родили едно след друго две момчета. Че захванал къща. Казвах ми хората, щото знаеха, че аз и без туй само за него си мисля."

Трябва да са я жалили хората. Парясницата, яловата... Нямало за какво да си говорят с нея. За деца, не върви. За мъже, пак не върви. Опитвали се да я запознаят с женихи, но тя само клатела глава - не ми трябва, не ми трябва.

"На тебе ще ти кажа, щото вече няма да те видя - всяка нощ го сънувах. Всяка. Все млад, все хубав, все далече. Искам да го стигна, краката ми тежат. Стряскам се, душата ми тежи. Ходих при доктора. Искам хапчета да не сънувам, викам. Не са измислени още, рече. После мама счупи крак. Гледах я на легло година. Тъкмо стана, татко легна парализиран наполовина."

Животът си минавал - работа, боледуващи родители, погребения. Неговият живот течал другаде и според хорските приказки щастливо. Момчетата му растяли, къщата им била голяма, жена му се издигнала на работата си в града. Дано да е добре, дано да е добре, мислела си. Но изглежда не бил добре. Първо се чуло, че жена му е лошо болна. После се разбрало, че починала. Голямата къща станала тясна. Синове му не го искали. Чула го, но не повярвала. А било за вярване, негов братовчед й го казал. Не го искат, рекъл, срам ме е да ти кажа - набили го. Момчетата? Какви ти момчета, големи мъже! Нахвърлили се отгоре му, крещели му да се маха. Тя помнела какво е да ти крещят да се махаш. Само че как така ще му крещят на него - младия, хубавия от сънищата й.

"Когато влезе в двора, не можах да го позная. Нито млад, нито хубав. Четирийсет години не бях го виждала, не бях го чувала. Каза ми: "За деца избягах, от деца избягах."

Тъй казал - избягах. Не казал, че е изгонен. Не казал "Заради деца те изгоних, децата ме изгониха." Но тя не го поправила, защото най-после била стигнала до него наяве. Толкова дълго била тичала с тия тежки нозе, че докато стигнала той вече не бил нито млад, нито хубав. Влез, казала, тъкмо се чудех две или три яйца да изпържа, ще ги направя шест. После си легнали в малката къща в малкото село. Много малки за обществено значим репортаж и достатъчно големи, за да вижда господ как една жена се събужда много уморена, защото в съня си е тичала.

ГЕОРГИ АЛЕКСАНДРОВ

поет

Биографични бележки:

Георги Александров е роден на 12 януари 1935 г. Завършил средно образование в Ямбол и педагогика в СУ „Св.Кл. Охридски”, бил е кмет на с. Атолово и учител – психолог в ТВУ - Стралджа. Работил е дълги години като инспектор в Детска педагогическа стая.

КУЧЕШКА НЕВОЛЯ

/Съвременна басня/

В големия стопански двор възникна спор
относно кучето, което да пази двора бе наето.
- То беше нашата опора - овцете казаха от двора.
На него ний живота си дължиме и най-високо го цениме.
- Как! Това презряно, мръсно псе оценяте високо? Хайде де! -
развикаха се вълците във хор покрай големия стопански двор.
- Да се разкъса на парчета то, защото е безнравствено и зло,
и цял живот едничко нещо знае - предупредително да лае.
Какви несгоди преживяхме заради него ние!
Да се убие трябва то. Да се убие!
На вълчата свирепа офанзива нямаше открита съпротива.
/Излишно е да казваме защо/.
Едно невинно, честно същество беше окаляно, оплюто и... пребито.
Последното му тъжно изречение звучи като правдиво обобщение:
"Щом вълци станаха съдници, ще има хули и ритници!"

Благодарим ти, Господи,
за всички прелести, които създал си на земята!
Благодарим ти преди всичко за жената,
която си създал с любов и вдъхновение,
да бъде чудна прелест, омайно украшение
в тоз пъстър свят, във който добрините
задружно със злите понякога вървят.
Благодарим ти, Господи,
за всички прелести, които създал си на земята!
И най-голямата от тях, за нас, мъжете - е жената!

БЪЛГАРИЙО МОЯ

Българийо моя, прекрасна страна,
какво добро мога за теб да направя,
за да имаш утре по-друга съдба
и черните мисли по теб да забравя?
Тревожат ме много, тревожат ме много,
неволите твои безбройни,
и хулните думи изречени строго,
и раните още кървящи и гнойни.
И плашат ме страшно, и плашат ме страшно
проблемите сложни и тежки,
които във времето наше сегашно
решават съдбите човешки.
Боли ме сърцето, боли ме сърцето
от жлъчната черна омраза,
която изпълва ни днес битието
като зловеща проказа.
Българийо мила, нещастна страна
с неволите твои живея.
Да имаш ти утре щастлива съдба
аз денонощно копнея!

ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ белетрист и журналист

Биографични бележки:

Георги Йорданов е роден на 21 февруари 1934 г. в с. Поляна, община Стралджа. Завършил е Педагогическото училище в Ямбол. Първите му публикации излизат във в. „Народна армия”, а по-късно работи като кореспондент на „Работническо дело” и „Отечествен фронт”. През 1984 г. става носител на националната награда на СБЖ „Златно перо”. Дълги години работи като редактор във в. „Народен другар”. Завършва трудовата си кариера като главен редактор на в. „Елховска дума”.

Първата му книга с разкази, „Нечестиви дни”, излиза от печат през 1998 г.

ТРУДНО ОБЕЩАНИЕ

Часът е нула, нула, минава полунощ. Повече от два часа съм в леглото, а не мога да мигна. Кошмарите не ме остават на мира, пък и тревогата ми е голяма.

Нека започна от началото... Беше преди три години - един ден моят най-добър приятел Милен ми се похвали, че е пушил „трєва”, било страшно готино. Настоя и аз да опитам. И още същата вечер ми донесе цигарата. Имаше и друга цигара за него. Изпушихме ги за десетина минути. Почувствах се много добре, усмивката цъфна на лицето ми. Хареса ми и казах на Милен да намери и други цигари. „Дадено, стига да имаш мангизи.” - отсече той. Дадох му всички си пари, спестени от закуски.

Изпушихме втората цигара. Започнахме почти всеки ден - в продължение на половин година. Да си призная „трєвата” взе да ми омръзва, не ми беше вече приятна, нито интересна...

В началото на лятото майка и татко ме взеха със себе си във Варна, гостувахме десетина дни на вуйчо, братът на мама. Беше ми много хубаво, нарочно не си бях взел от „трєвата”, защото твърдо бях решил да скъсам със „зарибяването”. Върнахме се в нашия град, но не бързах да търся Милен. В късния следобед на седмия ден телефонът извънтя, побързах да вдигна слушалката.

- Стефане, аз съм, позна ли ме?...

Обаждаше се Милен и ме покани на някакво парти. Увери ме, че ще бъде страшно готино. Съгласих се. След два часа бях на уречения адрес. Обстановката беше наистина многообещаваща - тристаен апартамент, уредбата му същисваше веднага: скъпи и прескъпи мебели, персийски килими, аудио и видеотехниката бяха супер. И най-важното: мацето-домакин беше съвсем сама, родителите й работели през лятото на морето. Единственото й задължение било да ходи да се храни при баба си в центъра на града, където живеела старицата. Тук в този нов квартал любезната ни домакиня живеела сама. И тя се възползвала от дадената й възможност и често си организираше купони. Галя, така се казва нашата домакиня, веднага залепи очи за мене и без капчица свенливост започна да ме ухажва. Огледах я, не хващаше око, казано направо си беше доста грозничка. Милен разбра, че не съм очарован и веднага ме смъмри с погледа си. Подчиних се и започнах да я ухажвам. Имаше още две-три мацета и едно момче - може би по-голямо от нас с две-три години.

- Стефчо, имаме и други изненади за теб. Тази вечер ще опитаме и „стаф”.

Погледнах го учуден, нали тогава не знаех, че на хероина викат стаф. Съгласих се и аз да опитам. Третото момче се боцна демонстративно и ни хвърли покоряващ поглед. Надрусах се и аз, макар и със съвсем малка доза, както се изразиха останалите.

Изглежда бях някак интересен за компанията, а самият аз сякаш летях в небесата. Беше ми хубаво, много хубаво...

Продължих да се „зарибявам“ с хероина, но по малко и не всеки ден, въпреки честите настоявания на компанията ни, която поемаше всеки ден и в солидни дози. Милен, Галя и останалите не пропускаха нито една вечер да не се съберат и все се друсаха. Пристрастиха се към хероина и не можеха да се отърват от него. Понякога сменяхме хероина с марихуана, но парите все не ни стигаха. Тогава започнахме да гепиме различни вещи. Аз крадах само от нашия дом. Продавахме донесеното и си осигурявахме опиятните.

Веднъж си изпатих жестоко. Една вечер се друсах със „стаф“. Не зная какво се случи, но тялото ми изведнъж се възпротиви, стана ми ужасно кофти. Краката ми се вдървиха. Едва се завлякох у дома. Прибрах се направо в моята стая, за да не разберат родителите ми. Седнах на леглото си и започнах да чакам, какво чаках и аз не знаех. Започна да ми става все по-лошо. Всичко в стаята се завъртя и в този момент почувствах, че животът ми започна да се променя, разбира се, не към добро. Поисках да се разплача, но не можех. Бях сринал, обезмощен... придобих чувството на страх. Имах усещане, че съм в опасност, невидимо някой ми внушаваше, че навън ме дебне голяма беда - имах чувството, че голяма банда ще ме нападне всеки момент. Разбирах, че вече потъвам в блатото на живота.

На другия ден се скрих у дома. Цяла седмица не се виждах с приятели, бягах от тях, но не ми беше лесно и започнах да мисля как и откъде да намеря пари за хероин или поне за марихуана...

Един ден у нас дойде братовчедка ми, дъщерята на чичо ми, и ме покани да излезем. Запозна ме с едно момиче - русокосо и със сини очи. Изглеждаше ми сваятно, по-различно от другите. Излишно е да ви казвам, че ми хареса. Започнахме да излизаме заедно и скоро усетих, че съм се влюбил в нея. Изглежда и тя ме харесваше. Сближавахме се все повече...

Не знам как се случи, но една вечер не излязох с нея, имах повече пари в джоба си и се изкуших. Купих си половин грам. Този път реших сам да се боцна, но не уцелих вената си както трябва и ме заболя. Ръката ми, там където се бях боднал, се поду и посиня, боля ме няколко дни и пак се скрих в къщи. И ето, че днес аха приближава един часа, значи е било вчера, Румяна ме покани пак на разходка. Обеща да ме води и на дискотека. Събрахме се и тръгнахме да се разходим. Както си вървахме, тя ме прихвана за болната ръка.

- Ох! Моля те, мини от другата страна, че тази ръка ме боли.

Тя ме послуша, но веднага поиска да види какво ми е. Показах ѝ подутината. Тя се плесна по челото. Погледна ме уплашена:

- Ти се си дупчил?!

Признах ѝ. Посдърпахме се, загубихме настроението си за дискотека... На сбогуване тя ми постави ультиматум:

- Направиш ли го втори път, скъсваме окончателно. Ясно ли ти е?...

Обещах ѝ. Прибрах се вкъщи и без дори да вечерям си легнах, но все се въртя в леглото. Кошмарите не спират да гонят съня ми. И все се питам: ще успея ли да изпълня това тежко обещание? А как я харесвам тази Румяна, не искам да се разделям с нея. Гложди ме въпросът ще успея ли да се разделя с дрогата? Ще успея ли? Любовта трябва да победи порока. Трябва!

ДАЧО ГЕОРГИЕВ
поет

Биографични бележки:

Дачо Георгиев е роден в с. Могила. Завършва гимназия в Ямбол и Учителски институт в Стара Загора. Работил е като учител в Стралджа. Автор е на стихосбирката „Лебед и камбана”, 2001.

НА МЕГДАНА

тъпан бие.
А върбата
свещници плете.
И безводен извор
капе...
Огърлица
в чучура шуми.
И шевица
в пазвата цъфти.
А гората, там отсреща,
сред иглика и божур
къдри панделките сини.
Тук зелен олтар
земята гали.
Моят дух
ресите пали!

БЪЛГАРИЯ

е в родното ми село!
Песните на птиците,
на момите и момците,
стъпките на кукери и лазарки,
на пеперуда лята,
ромонът на Малката рекичка
и размахът тук
на кипнал труд -
ме правят вечно жив и буден,
с поглед към Балкана.

ЧЕРЕН КОН СЕ ЛУТА

в черни мисли –
мраз и бури...
Факел тлее
в бедната ми кръв.
И тръгнах аз
към София
с мечтите
на Дон Кихот.
Орфей - сам
насред пътя –
с песен простичка
тестото меси.
А една пчела
молитвата дописва.

ДИМИТЪР ПОПОВ
белетрист и журналист

Биографични бележки:

Димитър Попов е роден в Ямбол през 1956 г. Завършва техникум в Ямбол и българска филология в Шуменския университет през 1982 г. Работил е като журналист във вестниците „Изгрев“ (Войника), „Народен другар“, „Тракиец“, „Делник“, „Ямболски новини“, „Новинар“ и др. Публикувал е разкази и публицистични материали в много периодични издания. В момента е главен редактор на в. „Отзвук“. Автор е на романите “Случаен изстрел” и “Семейство Храброви”.

Откъс от романа
“Семейство Храброви”

- Не плачи, Симеоне, и не гледай така безнадеждно към вратата, тя ще се върне - каза Давид Храбров - Сега не е време да униваме, пък и мама много ще се разстрои, ако ви види такива разкиснати точно на рождения си ден; няма защо да я оплакваме, щом е жива и здрава, пък и е невинна, както се разбира: Стаменов не е ранен дори; куршумът минал далеч от него и заминал в неизвестна засега посока; въпреки суматохата, и господин Л. не е одраскан, само дето превеликото учудване няма да слезе от лицето му още няколко дни; тия хора наистина се смятат за безсмъртни... виж ти как един заблуден куршум може да направи истинско чудо! А сега всеки да заеме своето място край масата; аз ще седна тук, брат ми да седне отсреща, така че да си виждаме очите; Иво да заеме стола до него, нали мога да ти говоря на ти! Благодаря: аз винаги съм те смятал за голям приятел на Петър, а приятелите на моя брат са и мои приятели; съжالياвам само, че съдбата не позволи да се опознаем по-добре преди години; така; Симеон и неговата годеница ще седнат от дясната ми страна, Симо и Лиляна срещу тях; но преди това, Лили, разлей, моля ти се, виното по чашите; ти, скъпи ми Нарлев, гарантира за неговото качество, значи ти първи трябва да го опиташ... Добрият ред е половината живот... за другата половина отговаря съдбата. Нищо в този свят не остава на случайността, нали Иване, затова и днес не мога да бъда натъжен. Днешният ден е велик, защото моята майка, и твоя баба, Симеоне, ни преподаде нагледен урок по библейско правосъдие... моят син окончателно пое по своя път и дори ми представи годеницата си, която от днес мога да наричам дъще... или не може? Вие ще бъдете чудесно семейство, знам това със сигурност, Милена, и не се изчервявай така, не се смущавай от моите бащински думи.

Сядайте вече и нека всеки да вземе своята чаша; дайте сега да вдигнем първия тост за Йоана Храброва, да е жива и здрава още дълги години... Втората глътка обаче да посветим на този Стамен Стаменов и да му пожелаем едно - щом божието правосъдие го отмина, дано човешкото да си свърши работата; сега му е времето да се откажем от криворазбраното християнско взаимоотношение; едно име в техните черни списъци носеше смърт, един подпис - пълна забрава; “Врагът си получи заслуженото, жено”;

беше казал този Стаменов на майка ни преди години... Да, Симо, можеш да долееш моята чаша, но долеи и тази на брат ми, моето момче; дано не те обиждам, като те карам да вършиш на този празничен ден нещо, което не е твоя работа, но ти си част от нашия семеен кръг, така да се каже, участваш в нашата история и в някакъв смисъл я познаваш дори по-добре от мен. Прав ли съм? Ама няма място за неудобство, моето момче, тука всички сме си свои.

Големите букети, Лили, можеш да оставиш на масата; няма по-добра гледка за очите от разцъфнали лалета; някога носех цели кошници на майка ми от тях, а тя все ми казваше: "Не ми трябва цветя, а пистолет..." и се смееше, сякаш да не разбере, че си го мисли напълно сериозно; заблуди ме, не ще и дума, но и ти не ѝ вярваше, нали Петре! Че то е било съвсем очевидно какво иска да ни каже - има си време за цветя, и има време за куршуми... ако се сещаш за какво говоря; майка ни добре познаваше Еклесиаст-а, беше го изживяла, така да се каже. А може би някой от нас я смятат за луда? Ти какво мислиш, братко? Не се мръщи така, не всичко на този свят се повтаря наистина! Смятам този път да променим малко хода на съдбата, стига ни е подритвала накъдето си ще. Според мен майка ни има достатъчно тежки аргументи за своето решение и господин Л. ще трябва да забрави за лудата старица, която му се привидяла на терасата.

Не се стряскай, сине, те наистина предпочитат да е било умопомрачение, вече го намекнаха тук-там веднага след гърмежа; хора като Л. се боят както от куршуми, така и от съдебни процеси; те предпочитат елегантните лекари, техните бланки, пълни с неясни медицински заключения, които могат да заобиколят всяко правосъдие; впрочем сега като си мисля, вече не съм толкова сигурен, че мама не е опитала и него да застреля, но нейсе, да не задълбаваме повече в тази история. Моля ти се, Симо, я виж кой чука на вратата! Адвокатът Тъпчилещов?

Не съм го наемал аз, станала е грешка сигурно... а, той е от страната на господин Л.? Добре, нека влезе!

Плешивият, възпълен адвокат и мъжът на средна възраст с него величествено пристъпиха прага на залата и внесоха, всеки под своята мищница, две обемисти папки, пристегнати с ластик.

- Господин Храбров, това е д-р Тенев - представи адвоката Тъпчилещов своя спътник.

После двамата седнаха пред малката масичка за шах, отвориха всеки своята папка и извадиха две цветни бланки, толкова познати на Давид от преди, че той изтръпна; онзи надпис върху бланките: да не би да пишеше медицинско удостоверение! Този доктор луда ли беше изкарал майка му вече? Толкова ли бързо действат те? В залата се възцари абсолютна тишина; ръката на Петър се вцепени току пред челото му, по което беше избила пот; Симеон замръзна, стиснал чашата вино в ръка; Лиляна изпусна букета с цветя, който все още не беше поставила на масата.

- Е, господа, промълви Давид - искате ли по чаша вино за здравето на майка ми? Не... Добре, да ви чуем тогава защо сте дошли.

Тъпчилещов остави бланките пред себе си, величествено обиколи с поглед цялата зала: масата, столовете, вцепенените лица пред себе си, но спря очи само на Давид и каза:

- Моите клиенти, господин Храбров, предлагат съвсем справедливо и еднакво изгодно за всички споразумение. Ако госпожа Храброва, която е възрастна жена, е изпаднала във временно старческо умопомрачение, няма да има повече неприятности за никого... ако разбирате какво искам да кажа.

- А доктора... - още по-стъписано промълви Давид - той защо е тук?

- С негова помощ бихме могли да оформим споразумението за нейното попечителство на място.

Давид почервения; той скочи от стола, вдигна пестници над главата си като барабанчик, който набира сили, за да заблъска в подходящия миг по опънатата кожа с цялото си настървение; изглеждаше, че ей сега ще грабне бланката и ще я разкъса на парчета, но веднага след това той отпусна пестници и двете му ръце безсилно увиснаха край тялото; изсмя се тихо, пое листа, доближи го съвсем близо до очите си, за да прочете и дребните букви най-отдолу, после спокойно го върна на адвоката.

- Моля - каза той - предайте на въпросните господа, че няма да обявим майка ни за луда, колкото и това да е взаимно изгодно за страните в този конфликт. Ако вашите клиенти заведат съдебен процес срещу нея обаче, нашето семейство ще отговори с друго съдебно дело срещу господин Стаменов. Ще обвиним въпросния господин в убийство и ще представим доста свидетели за едно такова обвинение. Нашите адвокати ще изяснят всички подробности в най-скоро време.

Адвокатът Тъпчилещов беше изгубил достолепния си вид от вълнение и изумление - очите му бяха изцъклени, устата полуотворена, а ръцете му се бяха впили в папката пред него като менгеме; когато заговори, гласът му трепереше от изнедада:

- Вие сте разумен човек, господин Храбров, как така ще водите дело срещу жертвата на едно с нищо непредизвикано покушение?

- Както вероятно ви подсказва вашия дълъг юридически опит - спокойно отговори Давид - покушение без мотив не съществува, а понятията палач и жертва са твърде относителни и бих казал взаимозаменяеми в контекста на диалектиката. Може би знаете, а може би не, но господин Стаменов е убиецът на нашия баща, художникът Симеон Храбров; по негова заповед той беше пратен в лагер, където намери своята унижителна и безпричинна гибел, а мотивите за това свое престъпление господин Стаменов е нарекъл пред свидетели лично отмъщение. Той остави майка ни вдовица, а нас, нейните деца, сираци без да е получил нито наказанието, нито правосъдието, дължимо на жертвите в такива случаи. Нима това не е мотив за покушението, което вие неправилно наричате “непредизвикано”? Бихте могли да го наречете и отмъщение, и даже кръвна вендета, щом искате, но аз предпочитам термина лично правосъдие. Какво като няма такъв юридически термин, господин адвокат? Не пише ли във вашите книги, че ако жертвата не получи възмездие, тя има право на отмъщение, предизвикано от състоянието на афект, в което се намира? Значи и юридическата наука признава древното правило “око за око, зъб за зъб” като свещено и оправдано... А сега, ако имате достатъчно време, мога да ви разкажа цялата история, та да разберете ясно как баща ми е станал жертва на човек с очевидно престъпни наклонности, но ако нямате, ще се надявам точно и акуратно да предадете на въпросния господин, когото представлявате, следните няколко думи... Нашите свидетели, господин адвокат, а и доста архивни документи ще докажат, че той е убил не само Храбров, но и други хора, някои от тях на улицата посред бял ден; правил го е лично и с изключителна жестокост, напълно несъвместима с нормалната човешка психика, изискваща известно състрадание дори към най-заклетите ви врагове; ще докажем, че той е масов убиец, когото нашата майка е опитала да застреля в пристъп на справедлив и съвсем обоснован от неговите престъпления гняв. Безумие ли? Какво пък, предайте моите думи където трябва и нека господинът добре да си помисли дали става дума за безумни приказки или за човешко правосъдие, което той си мисли, че е избегнал окончателно. А сега, господин Тъпчилещов, ако моят брат няма да добави нещо, ще ви пожелаем приятен ден и ще ви благодаря за посещението. Е, Петре, ти какво ще кажеш?

Петър Храбров загаси недогорялата цигара в пепелника пред себе си и се изправи.

- Не, нищо няма да добавя, това е всичко! - каза той и кимна одобрително към брат си.

С леко приведени напред рамене, които накърняваха величието на неговата адвокатска осанка, Тъпчилещов кимна за сбогом и последван от слисания лекар, безславно напусна стаята. Давид изпроводи двамата господи до вратата, затвори я след тях, взе своята чаша, подаде на Петър неговата и като го погледна право в очите, каза:

- Е, братко, да пием за всичките Храброви преди и след нас!

- И за майка ни!- каза Петър.

Двамата най-напред отляха на земята по няколко капки вино за умрелите, после изпразниха чашите на един дъх и като пристъпи крачка напред, Давид отривисто прегърна брат си.

ДИМИТЪР СТОЕВСКИ белетрист и журналист

Биографични бележки:

Димитър Стоевски е роден през 1947 г. в с. Правдино. Гимназия завършва в Ямбол, а спец. Журналистика в СУ „Св. Кл. Охридски“. Работил е като редактор във в. „Народен другар“, главен редактор на в. „Изгрев“ и редактор във в. „Земя“. Сега е главен редактор на в. „Тракиец“, председател на Дружеството на журналистите в Ямбол. 31 г. е оперативен журналист. Негови журналистически и публицистични текстове са публикувани в много периодични издания. Той е автор на първото у нас интервю с Джон Атанасов – бащата на компютъра. То е поместено в няколко български вестници и е излъчвано в чужбина. С есета и фейлетони е печелил награди от национални литературни конкурси.

ХЛЯБЪТ

ХЛЯБЪТ заема централното място на българската трапеза - винаги в средата. И всичко останало се нарежда около него... Към хляба посягаме не всеки и през ден, а по няколко пъти ежедневно... Виждал съм най-заклети привърженици на безхлебни диети да не се стърпят и да чупват от неговата зачервена дъхава коричка.

От прастари времена българинът е боготворил хляба, почитал го е и целувал залъка, кога е трябвало да се закълне: "На, хлябът ми е свидетел...!" И преди да седне на софрата ще се прекръсти - това не от набожност, а затова, че днес има къшей хляб и остава с надежда, че и утре, и вдругиден няма да остане без него.

Битуват много народни мъдрости, свързани с насъщния. Една от тях: "Не си по-голям от хляба!" е категорична: защото и при обикновения човек, и при най-висшия началник, па бил той цар, хлябът е неотменно на трапезата... Най-скъпите си гости ние срещаме с вит-превит кравай, с най-верния си приятел делим залъка. По празниците на обредния хляб е отредена най-голяма почит и всеки не би могъл да приготви такъв хляб.

Ревнив е българинът към хляба, създал си е строги и неписани закони: изсъхва ръката всекиму, който го хвърли на нечисто място или стъпче хапка хляб! Ако по невнимание настъпи хапка - ще се наведе, за да го вземе и целуне - това е искане на прошка! И тогава може да я подаде на животно...

Жътвата и в ново време е особен празник за българския селянин. А някога за полето е потегляло цялото семейство - радостно и усмихнато, жените - накичени с алено мушкато... И начева се жътва само в лек ден – понеделник или четвъртък. Свърши ли нивата, в единия ѝ край непременно се оставя "брада" - стиска класове, завързани и заплетени с цветя... С това се благодари на нивата, че и това лято е пуснала богата родитба... От първото брашно стопанката ще изпече питка и ще раздаде по късче от нея на съседите...

Заредени ли са нощвите с брашно, в хамбара стои ли зърно - ще има къшей в торбата - тогаз нашенецът е вече куражлия: говори смело, стъпката му друга - тежка и уверена...

Бил съм неведнъж в хлебозаводи, където дневното производство е по няколко хиляди хляба, ял съм различни видове франзели и погачи, ала по-вкусна от бабината питка, месена от руйно брашно и печена в подницата не съм вкусвал...

Толкова ни е трудно, въпреки многото теории, да си представим живота, без неговото скромно присъствие.

Настане ли жътва - напрежението в селата побягва нагоре.

В тракийското поле се води битка - водят я войните на хлебородието - от Първенец, Стралджа, Зимница, Лозенец и още, и още..

С лятото у селските хора се заселва и едно безпокойство, настава една тържествена шетня - бързо, без загуби да се прибере хляба от нивата. И защото пътят до фурната е стръмен: всички делници и празници, всички разговори се завъртат все около него - да се изоре добре, да се засее навреме, торене, пръскане... Цялата година се изнизва, докато настане жътва. Що тревоги, що ядове съпътствуват отглеждането на житните масиви. По жътва житото тича от бункерите, стига до зърноплощадките - ще мине време и може би точно от тези класове или от тази шепа зърно ще се роди един зачервен хляб, към който на обяд ще посегне моето семейство. Хлебно време - тогава се скътва насъщния: на мене, на тебе, на България!

ДИЧО КОВАЧЕВ
поет

Биографични бележки:

Дичо Ковачев е роден на 4 декември 1929 г. в с. Иречеково. Завършил е гимназия в Ямбол и учителския институт в Бургас. Работил е като учител и директор в с. Иречеково и инспектор в Окръжен народен съвет – Ямбол. Със свои стихотворения, разкази, легенди и гатанки е сътрудничил на много много местни и централни периодични издания. Автор на книгите: „Училищни празници”, 1998; „Мили деца, отгатнете” (гатанки), 1998; „Светци на България” (стихотворения и поеми), 2002; „Легенда за любовта” (приказки и разкази), 2004; „Искри от жарава”, стихове, 2007.

КИРИЛ И МЕТОДИЙ

И днес живеят те, а ветровете
над светлите им образи шумят.
Дошли от дъното на вековете,
към бъдещето с времето вървят...

И пак раздипят златните хоругви,
понесли ги от стари времена...
А ние със славянските им букви
творим и се гордеем с писмена!..

И винаги, където и да бродим –
по земен или пък космичен кът,
пак делото на Кирил и Методий
ще ни подкрепя в слънчевия път...

Просторът ни със него по е бистър,
по-светъл е небесният ни свод!..
Цъфтя със делото им всяка мисъл
и богатее нашият народ!

Пак днес живеят те, а ветровете
над светлите им образи шумят...
Дошли от дъното на вековете
към бъдещето с времето вървят!..

БАТАШКАТА ЦЪРКВА

Нека да ѝ тегнат вековете,
в нея да се блъскат ветровете;
мълнии над нея да кръжат,
силен студ и зной да ѝ тежат;
камъкът ѝ нека да сивее -
тази църква вечно ще живее...
Не затуй, че попски псалми, с плам
гордо се ехтели в този храм
и че пред икони позлатени
кланяли се хора угнетени...
Не! Защото на двубой велик
тя арена става в она миг
с щурм, когато там за свободата,
дигнал се Батак до крак в борбата
и пред озверен башибозук
глас на отчаяние - ни звук
българин един не произнася...
В битката неравна и ужасна
всеки с щурм се хвърля, без да спре,
и показва как за род се мре...

А по храма, днеска що немее,
кръв геройска още аленее
и невидимо във всеки кът
скътан е на български духът...
Храм достоен, съкровище мило,
грейнало във времето светило;
врѣх на слава, храм на светостта,
гордо влезе ти във вечността!..

САМАРСКОТО ЗНАМЕ

Знаме - като литналата птица,
знаме - като светлата зорница,
знаме - като бойната трѣба –
верен зов за устремна борба...
От Самара, трепнала светиня,
и през Дунав, над водата синя,
прелетя ти в буреносен час –
спрял и вятър, и човешки глас...
Руски братя, опълченци мили,
с пламнали от огън буйни жили
влизали те в кървавия бой
без почивка, нито миг покой...
Пърлено и дупчено с куршуми,
светело си в огнените друми
гордо, несквернено нито миг
в боя вихрен, в щурма най-велик!

И на всяка битка във подема
падал боец, друг свой те поемал –
сред куршуми, удари с приклад
оцелявало си в страшен ад...
Руси, опълченци с тебе горди
разгромили османските орди –
син да бъде българският свод
и свободен - целият народ!
Знаме свято, знаме чисто, мило
братска кръв завинаги споило
и погълнало барутен дим,
дъх на перуника и на смин;
скътало от битката жарава
и обявно цяло в дивна слава,
грееш днес в музея, знаме свято,
с обаятелната вечност слято!..

ЕЛЕНА ТОТЕВА
поетеса

Биографични бележки:

Елена Тотева е родена на 1 януари 1928 г. в с. Ханово. От 1959 г. живее и работи в Стралджа. Пише стихове от ученическите си години, но развива своя самороден поетичен и песенен талант в Стралджа. Тя е известна изпълнителка и съставителка на множество народни песни от Ямболския край. Има записи в Националното радио и Радио Стара Загора.

Елена Тотева е автор на 7 поетични книги: „От виното на есента”, 1995; „Нощна соната”, 1995; „Диви ветрове”, 1996; „Сърцето е самотна гара”, 1997; „Слънце от портокал”, 1998; „Нощни кладни”, 2003 и „Синьото небе на звездопада”, 2007.

Издава е сборник с авторски народни песни и детската стихосбирка „Огърлица от чудеса”, 2005.

НЕБЕСЕН ПЛАЧ

Небето бистри, едри сълзи рони,
земята пие ги със жадни устни,
пак вее вятърът и листи гони
по голите полета, черни пусти.

И всичко туй ми е така познато –
все тъй настъпва тихо есента.
След полъха на огненото лято,
на литналите птици песента.

Танцува времето във кръговрата,
в превратности на обич и забрава,
на пролети познало аромата
на сладости, вълнения и слава.

И всичко туй приемам примирено,
като житейски танц, като игра.
Дървото на живота посребряло
лицето ми – замръзнала сълза.

НОЩЕН СНЕГОПАД

Един след друг прозорците заспиват,
Навън е тихо всичко опустя.
И сиви облаци в небето плуват,
обилен сняг внезапно завая.

Вълшебство някакво и бяло чудо,
дантели меки , пухкави и нежни
небесен танц танцуваха тъй лудо
земята побеля в кристали снежни.

Игра ли е животът или мъка,
едва ли може някой да гадай,
кое е среща и кое – разлъка,
земята цяла пак е чуден рай.

И няма стъпки , пътища , пътеки,
и улици без изходи дори
земята диша под дантели меки
със топлиите си майчини гърди.

КОЙ МОЖЕ ДА МИ ГРАБНЕ СВОБОДАТА?

Кой може да ми грабне свободата,
когато тя е скрита вътре в мен?
Извиращия извор на душата
и слънцето на моя светъл ден.
Кой може да попречи мисълта ми
с криле на птица волно да лети
и ритъма да спре на песента ми,
която даже в огън не гори?
Дойдох на таз земя - ще си замина
окрилена от гордия балкан.
Земя прекрасна и неповторима ,
строшила всеки вражи ятаган.

ЖЕЛЯЗКА ГЕОРГИЕВА
поетеса

Биографични бележки:

Желязка Георгиева е родена на 28 февруари 1955 г. в Стралджа. Завършила е Руска езикова гимназия в Бургас, а висше – в Тракийския университет – Стара Загора. Работи като начален учител. Публикувала е свои стихове в местния печат.

ЖЕНА

Жена – безумност и непостоянство!
Жена – каприз, облечен във разкош!
Жена – любов и чувствено пиянство!
Жена – ти доброта и избор лош!

Жена – една надежда и измама!
Жена – кълбо от нерви и копнеж!
Жена – открила всяко земно царство!
Жена – готовност пак за нов летеж!

Ти даваш и прощаваш, но и искаш,
светът край себе си да позовеш.
Жена – това си ти, най-свято тайнство,
живот ти само можеш да дадеш!

СКИТНИЦА

Орисана съм скитница да бъда.
Да се разхождам из човешките души.
Да се събуждам в нечие сърце
и да замръквам в нечии очи.

Но за сърцето си дом не намерих
очите ми не спряха в ничии очи,
целувките ми бяха все далечни...
Не дадох да погалият моите коси.

И все те търсех: истинският, силният,
при теб да спра и с обич да застава.
Намерих те най-после и сега
аз, скитницата, с тебе ще остана!

В памет на Йордан Йовков

Къде си, моя лястовице бяла?
Ела при мен сега, през есента!
Ела, живота ми да сгрееш със надежда!
Ела да сбъднеш моята мечта!

На щастието дай свободна воля
да стигне то до нечие сърце!
Несторените грешки да прости ни!
Да няма сълзи в моето лице!

Ела, не се страхувай, лястовице!
Надежда дай ми, за да не умра!
И за да могат с цялата ми обич
щастливи да са всички по света!

ИЛКО КАПЕЛЕВ
поет и журналист

Биографични бележки:

Илко Капелев е роден през 1956 г. в с. Овчи кладенец. Първото си стихотворение публикува във в. "Народен другар" – Ямбол през 1977 г. След отбиване на военната си служба работи като репортер във в. "Изгрев" /1980/.

През 1981 г. заминава за Руския Север. Над 10 години живее в Западен Сибир, бил е кореспондент на в. "Дружба" в Москва. От 1988 г. в Литературния институт "Максим Горки" в Москва пет години изучава поетическото изкуство в семинара на големия руски поет и писател Валентин Сидоров. Работил е като журналист във в. „Тракиец“, а сега работи като редактор във в. „Делник“.

Член е на Съюза на българските писатели и на Съюза на българските журналисти.

Автор е на стихосбирките "Пробуждането на совата" /1992/, "Искра от писък" /1996/, "Ноцта след Великден" /2002/, „Звездобойна“ (2006). Под печат е публицистичната му книга "Сибирски дневник".

МОНОЛОГ

Тъжен смях - упование над тълпата невежа,
че един от бизоните - самороден гигант –
ще постави с рогата си своя враг на манежа.
Тази нощ за тълпата няма друг вариант.
Тази нощ тя скандира, че земята е пъпеш
и изкусно жонглира над кората ѝ с нож.
Дявол в кожа човешка, ти вселената мътиш,
абсорбираш озона всяка научна нощ.
Ти разтвори горите в своя пъкъл панелен.
Слезе в морската фауна - разреди я без труд.
С огнен меч прекрояваш този свят пренаселен –
триумфално и гордо - о, мой двойнико луд!
Някой ден ще наточиш патетично в корема
на един от бизоните своята свята кама.
Под трупа на двурогия ще потъне арената:
кървав хрип на изкуството, тих парад на смъртта.
С мътен поглед ще гледаме как над бездната пада
най-изящната перла, най-добрият талант.

... Да подпалим, мой двойнико, тази стълба към ада –
ние нямаме просто с тебе друг вариант.

Много важно, щурецо, че сред полските листи
рониш трепетни звуци и вълнуваш нощта.
Аз съм син булеварден. В своите нощи лъчисти
пак прочиствам небето от звезди и ръжда.

Мойта нощ е отдавна все такава - беззвездна.
А пък твоите струни са отдавна трева –
не ми нежат ухото. Днес в бърлогата-бездна
като тигър заклещен от свирепост рева.

Тук стомахът ми празен сто години не помни
да е гален с копито на сърна или кон.
Само камъни сиви, само камъни-стомни
се пропукват печално в този огнен каньон.

И кръжат непрестанно над пустинния пясък
лешоядите гладни с вледенени очи.

Аз съм слаб и заклещен. Слушам техния крясък,
а горещият пясък, мой щурецо, фучи...

И ТОЛКОЗ

В едно студено утро хората изнесоха в платно
ковчега с тялото на вуйчо ми от пастта на блока.
От третия етаж сандъкът изглеждаше като писмо,
което близките на мъртвия изпращаха на Бога.

Поглъщаше мъглата газката под тежкото небе –
камионът взеше покойника към селото далечно.
Снегът се стелеше. И стенеше безкрайното поле.
И побеляваше по хълбока шосето вековечно.

Така освободен завинаги от този скучен град
се върна вуйчо на земята си. Посрещнаха го старците.
Върху дъските буци чукаха като летен град
и чак до сутринта край гроба му лаеха чакалите.

А мама в болницата беше - инсулт я покоси.
И тя пристигна принудително във този болен град.
Залива месеци възглавницата си със сребърни коси
и на изписване научи чак, че вече няма брат...

Една звезда лети към рая. И избухва рисково.
Нагоре е безкраен мрак. Закусват с птици облаците.

Ветреят се прострени нощем като бели ризи,
измамани и възкресени, душите на покойниците.

ЙОРДАН МАНЧЕВ
поет

Биографични бележки:

Йордан Манчев е роден на 1 януари 1928 г. в с. Лозенец. Завършил е военно училище и ВМИ – София. Работил е като доцент и професор по психология и педагогика. Участник в редица научни форуми у нас и в чужбина. Автор е на повече от 100 научни публикации – студии, монографии, учебници, както и на стихосбирката „Изповед синовна“.

СТРАЛДЖА

На моите другари от детинство!

За първи път сред твойта селяния
усетих светлината и живота,
на пролетта чаровната стихия
и селската невидима Голгота...

Другарите - хлапаци босоноги
със дрешки стари - крачоли съдрани,
набити с прах, осил и "Баби зъби",
за кой ли път закърпени и прани...

Сред "Пясъка" в чардак покрит със слама
с един от тях ний вардихме бостан...
Аз знаех, че баща му пак го няма;
говореха, че пак е бил "запрян"...

Запомнил съм и нощите ти летни;
играехме в просторен селски двор...
и щом небето звезден плащ наметне
запяваха щурци безгрижни в хор...

Минават дни, година след година;
текат води в Азмака и в Мараш...
и неусетно полувек измина
на времето в неспирация марш...

И все върви забързано... не спира,
посипва ни със сребърни звезди
и с някаква невидима секира
лицата ни безжалостно бразди!..

А ти захвърли старата премяна;
облече нова дреха - стана град...
макар, че още прах и кал остана
по главния ти "градски" булевард...

БАЛАДА ЗА СЕЛСКИЯ УЧИТЕЛ

Четиридесет години баща ми беше учител в селото, в което се беше родил и отраснал. Построил училище, основал читалище, той беше организатор и ръководител на всички културни прояви на селската младеж. Обичаше селските деца, особено най-малките (първо отделение) и често ги учеше да пеят. Мило и трогателно звучеше гласът му сред звънливите детски гласчета. Тази любов беше и остана по-силна от съблазните на града...

Изправен над равно, просторно Загоре
безмълвен Балканът на стража стои...
Ромон среднощен на ручей бистри
потайно легенди старинни мълви...

Денем под пролетно слънце ухае
на люляк, иглики, планинско лале;
вятър в пшениците буйни играе
и люшка безкрайно море...

Във трудни години, младеж неспокоен
под стряха селяшка израства решен
да бъде на село учител достоен
сред селски неволи и болки роден!..

Дечицата селски с цървулчета кални,
с торбички съшити от дреха тъкана,
се стичаха с утринен здрач призовани
от звуци призивни на школка камбана.

Те с трепет в очите поглъщаха жадно
на своя учител словата вълшебни
и буквички нови изписваха бавно
донасящи радост във къщици бедни!...

Тъй дълги години ръката ти силна
придържаше с вяра и обич голяма,
несръчната детска ръчица да пише
за пръв път свещената думичка "мама".

Когато на ранното слънце цветята
изпъстреха горски дъбрави, поляни,
повеждаше с песен на излет децата
от свежия пролетен дъх приласкани.

Сред звуци нестройни на детски гласчета
звучеше гласът ти уверен и благ
и сякаш високо в простора звънчета
разнасяха волност, разсейваха мрак!

На празника светъл - Кирил и Методи
ти славеше с химни и пламенно слово
писмовност славянска народа що води
към бъдеще светло, щастливо и ново!

Все тъй неуморно една подир друга
годините с пламък негаснещ вървяха...
На труд всеотдаен безкрайна верига...
и тъй неусетно коси посребряха!

Във дните студени на месец декември
последни съвети грижовно отпрати.
Достойно приключи делата си земни
и име за пример и гордост остави!

Над гроба ти млади и стари ридаха
и слово надгробно и мъка стаена
в студен януарски ден прозвучаха!
И сякаш Земята спря дъх просълзена...

В час полунощен планински усои
зашепват за стари отминали дни...
Притихнали нощни смирени покои
разбуждат бездомни човешки съдби...

От Сливен и Котел долита тогава
на вятър понесен гласът на воеводи....
Отново учителят благ оживява
и бавно из селските улици броди...

Виждат го в двор училищен да спира
изправен, загледан в стените смълчани
и смисъл единствен отново разбира
на дните си земни в труд преживяни!

В клас често децата усещат смирени
че топъл ги бащински поглед следи;
учител невидим с коси посребрени
загрижен за всички, над всекиго бди!

А в празник запоят ли с ритъм отмерен,
заслушан родител смутено дочува
сред детски гласчета, глас мъжки, уверен...
и уж неизвестен - познат му се струва!!!

Тогаз се досеща.....миг тъжен и страшен.
поглежда и чака;.... да каже не смей!..
и дълго си мисли смутен и уплашен...
"С дечицата малки учителят пей"!...

КЪНЧО СТОЯНОВ

поет

Биографични бележки:

Кънчо Стоянов е роден през 1934 г. в с. Недялско. Завършил в СУ „Св. Кл. Охридски” – спец. история. Работил е като учител, музеен работник, журналист.

Издавал е следните стихосбирки: „Отлетяха птиците”, „Преди да тръгнеш”, „Лунно наводнение”, „Скърби душата”, „Изгъдени от рая”, „Бялата лястовица” и книгите: „Следобедно кафе с Чудомир”, „Хайдутите” и „Поборници”.

Член е на СБЖ и СБП.

ПИСМО ДО ВЕНЕТА

Все още в сънищата детски
ще идва оня параход
и с него Ботев – на "Радецки" –
под сив и мрачен небосвод.

Защото робство и неволя
презря и с гол в ръката нож
отиде да умре на Вола,
без да спечели нито грош.

А стиховете на поета
след чашка сричаме на глас,
но нашите добри Венети
не търсят своя Ботев в нас.

Да, вече времето е друго,
с неподозиран нов морал.
Венето, мила ми съпруго,
кой днеска мре за идеал?

Ти също искаш да ме видиш
звезда на твоя небосклон
и фараон на пирамида,
Бог на Олимп и Орион.

Но поделено е небето –
останаха трохи за нас.
Дори с труда си многолетен
живея като просяк аз.

Не мога банка да ограбя,
в чужд дом да вляза посред нощ,
аз съм привикнал само хляба
до режа с гол в ръката нож.

Понякога и в битка влизам,
потиснат, унижен и слаб,
но туй е също героизъм –
борба за работа и хляб.

Не съм ли всъщност запетайка
между големите неща?
България е наша майка,
но кой е нашият баща?

И на неволята се моля
да ми помага в труден час.
Сънуваме все още Вола,
но Ботев не е между нас.

Сега и времето е друго
с неподозиран нов морал.
Венето, мила ми съпруго,
кой днеска мре за идеал?

ЯВОРОВ В ПОМОРИЕ

И зов на гларус влюбен, и стон на бряг удавен
в нощта, когато греят най-едрите звезди,
стада безсънни лодки в морето заминават
и в бездната изчезват - без знак и без следи.
Поетът ги изпраца от своя стръмен бряг
и дълго ще ги чака да се завърнат пак.

Пристигнал е за кратко, а тука ще остане,
във този град прегърнат от пясък и море,
при хората сурови и с доверчиви длани –
мелодии на песни за тях да събере:
и звън от наковалня, и вик от тишина,
гневът на буря страшна, въздишка на вълна.

И тъмна нощ когато над него се надвеси,
в прозорците ще търси - в поле от светлина –
изчезналите сенки зад бялата завеса,
сами една пред друга - на мъж и на жена.
/ Тя, с вейка от маслина и в бяло облекло,
отишла си е вече - в свят без любов и зло./

Той тука ще остане - без да забрави нищо –
ранен от женска ревност, убит от клюки зли...
Сънува наковалня, изстинало огнище
и все така самотен на голите скали
седи и мълком гледа как с ярост и тъга
вълните хвърлят мрежи да уловят брега.

КЪЩАТА НА СПОМЕНИТЕ

Като реката времето тече
и в спомените вече мен ме няма,
а паякът и нощ, и ден тъче
недотъканото платно на мама.

И къщата - без две липи отпред,
с гнездото лястовиче под корнизата...
Тук всяко лято сговорчив съсед
е шъркелът с изпрана бяла риза.

Приижда здрачът в стаята отвред,
едва личи усмивката хлапашка
на моя вече избелял портрет
с гимназиална ямболска фуражка.

Ще мине вятър, дъжд ще завали,
тревата ще развей зелена грива,
а мене все така ще ме боли,
че нещо безвъзвратно си отива.

Че все така животът си тече,
от старост къщата привежда рамо,
а квартирантът ден и нощ тъче
недотъканото платно на мама.

МИНА КРЪСТЕВА
поетеса

Биографични бележки:

Мина Кръстева е родена на 10 юни 1956 г. в с. Генерал Инзово. Завършила е икономика във ВИНС – Варна, след което специализира редакторска и издателска дейност във ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“. Автор е на книгите „Спомен с море“, „Антистрес“ и „Вълнуваща история за верни приятелства и опасни предателства“.

РАЗМИСЪЛ

Животът -
тая странна въртележка,
сред шумна
и измамна суета,
със някаква
болезнена насмешка,
предлага ту усмивка,
ту тъга.
И ден след ден,
проскързва уморено,
напомняйки ни
с такт за есента
и пак отново
лудо, помрачено
завърта ни, пресичайки дъха.
Но спре ли...
/Боже мой,
дано не спира!/
...навярно
ще е страшна тишина.

Знам,
ще изчезнат босите ми стъпки,
смехът ми
като в сън ще се стопи,
забравата
вратите ще заключи,
ще зографиса старите стени.
Дали ще ме познаеш, родна къща,

с помръкнали
от старостта очи?
Открий измъчени врати от чакане,
софра гостоприемна нареди
и с чаша,
пълна с виното на спомена,
ти миг от детството ми подари!

ПРИЛИВ

Вълните отмиват
последните стъпки на лятото
и дирята светла
на погледи огнени
потъва в морето на спомена.
Безмилостен есенен хлад
пронизва душите ни.
Открехваме плахо
вратата на зимата
с надежда, че е невъзможно това,
което откриваме:
вълните отдавна
са заличили светлата диря
и ние напразно я търсим,
подобно удавници
в морето на спомена.

НАДЯ ЖЕЧЕВА
журналистка

Биографични бележки:

Надя Жечева е родена през 1956 г. в Стралджа. Завършва средно икономическо образование в Ямбол. С журналистика се занимава от 1975 г., когато публикува първия си очерк в стралджанския вестник. От тогавашния гл. редактор Недялко Динев получава подкрепа да продължавала пише. Работи последователно във в. "Стралджански вестник", радио Стралджа и телевизия "Пантера". Сътрудничи на всички ямболски вестници, кореспондент на радио "Веселина"- Ямбол през всичките години на съществуването му. Пише и за централни ежесдневници, години наред работи активно и за радио Стара Загора. В момента работи като гл. специалист "Връзки с обществеността" при община Стралджа. Член на СБЖ.

НОВИЯТ ЧУДОМИР ТРЯБВА ДА СЕ РОДИ В СТРАЛДЖА

Раздумката, хортуването, одумването е част от ежедневието на стралджанци. То е като продължение на комшулуването през плета в миналото, когато, ужким на ухо, са разнищвани всички живеещи в селището. И до днес традицията е запазена, но ако твърдим, че само жените са тези, които влизат охотно в ролята на местни свахи, ще сгрешим. Защото много често мъжете ги надминават с красноречието си.

Истина е, че сутрин, едва отрили ръце о престилката, стопанките бързат да купят хляба. Но изпочупват краката си до фурната и по друга причина - да научат нещо ново, да разкършат езика си. Мъжете пък не изпускат случая докато изкарват животните на паша. И уж се правят на много заети, а току подхвърлят по някоя по-пиперлия към този или онзи. Всичко започва съвсем безобидно с някоя обичайна реплика: „Какво си се свил като блъха у гащи?“, демек „И на мен ми е студено, но не се давам!“ Или „Каква те е притиснала?“, т.е. „Не си съвсем наред!“ Пак времето и поведението е повод в разговора да влезе сравнението: „Трепериш като азмашки папур!“ Междувременно в акъла им вече сто бръмбъра и за да си начешат крастата насочват вниманието към случаен минувач, или още по-добре към някоя лъскава булка. Ако първият е по-дебеличък ще му завидят, че е охранен като коладник, ако е жена, ще им изглежда като битолска мечка. Ако нещо човек им се вижда понамръщен, ще рекат, че е свъсен, ако е и неразговорлив, ще си купи определението „зехир“, „голям сертлик“ или „нито свети, нито грей“, „ни се води, ни се кара“. Ако пък преценят, че е от тези, дето нямат лично мнение, ще го довършат с подигравателното: „Що ти са мокри полите, щот ми са меки очите“.

Случва се, обаче, да си попаднат на майстора, дето бързо ще им свие сърмите. Ама и след него ще подхвърлят, че е от хората, дето ще те прегази като луда крава, демек - отпява и окото му не мига. Майтапите с по-глуповатите са си нещо много сладко. Весело е да подхвърлиш на някой младок, дето устата му още на мляко мирише, че не умее на две магарета сламата да раздели. Или, за да докажат, че са си драки по рождение, т.е. няма да спрат да се заяждат, стралджанци добавят за

недораслите: „А бе, остави го, той още цървулите си не може да върже!“ От такива устата мъже, атарсъз, както им казват, повечето се пазят, да не попаднат в приказката им. Щото прошка няма! А иначе ги предпочитат за компания, че там винаги властва настроението.

Най им е драго да подвият мустак, да забелят комбали след някоя гиздавелка, хубавелка. И всичкото ѝ да е наред, все ще ѝ намерят кусур: „На маймунско дупе я мяза в устата!“- ами ясно, прекалила е с червилото жената. Ако е някоя, дете все по улиците ще я видиш – „Пак мете сокака!“, ще кажат зад гърба ѝ. Ако е известна с това, че в къщи много не придиря работата си, веднага отсичат: „Отвънка лица, отвътре трици!“ Не дай си боже да е прибързала с причесването на косите! Най-малкото ще ѝ метнат, че е чорла или просто гьотюрджийка. Ами я да ти рекнат, че си проскубана като головрата кокошка! Ако пък добре се е тоалирала, за тях ще е лъсната като калайджийка или накичена като кукерска булка. Ако мярката им за облекло не уйдисва според възрастта на жената, ще ѝ се присмеят, че е подбъзикната, ако нищо по вкус няма по нея - ами, че тя е същинско бостанско плашило, посурната, исуфлена, повлечена като цива, абе с две думи: гъзоръка ще е!

Не, безгрешни хора няма и всяко навдигане се подлага на присмех. „На скромна се правела: не ми я хвали, то, който гледа надолу, мисли за голу.“ Случва се да им отпее някоя с уста като ханджийска порта. На такива да не си им насреща: в кози рог ще те напъхат, басма не цепят никому. Най-често делбата на хората традиционно е на големци, от голямото добрутро и на долни чияци /другоселците са отделна категория - киндигелени/. Според стралджанци бая прост народ има, папуч, недодялани, ама полошо е да си между серсемите, будалите, дете те гледат като обагнена овца. За гъмсъзите се знае - нямат наяждане. За скръндзите, ще решат, че карфица не можеш им заби, а тези, дете пари пилеят – с редки пръсти са! Ако са неподатливи на приказка, гьонсурат е, вятър го вее на бял кон, малко отнесен. Готованец, дете случил всичко да му се поднесе: кацнал, завалията, като купец на купа. Който обича да пипа чуждото си е направо хаирсъзин, мискинина! А ако много-много не обича да излиза между хора: лисица на пазар излиза ли, че и той! Събрали се някъде група, повече отколкото трябва, веднага питат: а бе, вие на прескочи кобила ли ще играете? Друг наблюдава без да вземе отношение: измъдрил се като тиква на плет. Казал нещо не съвсем на място, предизвикал недоумение: ами, остана като гремка над цедилка. Много му приказва устата: циганин айрян държи ли? Много намусен е някой – ох, тетис човек, на порязано не пикай!...

А бе, не им се направя на тези хора и това е! Та и аз, още много врели-некипели мога да изплискам, ама то с какъвто се събереш такъв ставаш. Няма спор, надприказването е цяло изкуство. Дълбок като артезиански кладенец ще кажат за някой баш майстор, да се чудиш откъде пък знае комшийката, дете е на 70 и отгоре за тези артезиански кладенци и дълбочината им. Или по-ясно: могат от Калето на Бакаджика да те джаснат тукашните сладкодумци. И все хитро, изтънко го правят. Добавят оправданието: как да спра думите като ми идват на устата, бе джанъм!

14.1.2006 г.

НЕДЯЛКО ДИНЕВ

поет

Биографични бележки:

Недялко Динев е роден през 1934 г. в с. Дряново, Ямболска област. Завършва средното си образование в Елхово и следва българска филология в СУ „Св. Кл. Охридски“. Работил е дълги години като журналист във вестниците „Тунджа“, Тенево, „Стралджанска трибуна“ и др.

Стихове печата от 1956 г. Първата му стихосбирка, „Тополовград“, излиза в библиотека „Смяна“ на издателство „Народна младеж“ през 1972 г. След това издава стихосбирките „Ден земен“, 1994; „Клада“, 1994; „Трапец“, 1997; „Теракотика“, 1998.

ПОДКОВА

Пет плюс пет - не прави десет.
Мисленето е зиг-заг...
Вместо близък аз да срещна -
срещнах в пътя си аз враг.

В слънчевия ден забързан
позабравил за света.
В този нежен дъх - посърнал,
с радост бликна песента.

И далече пак понесен
диря новата любов.
Във живота тъй нелесен -
чувствам се по-друг и нов.

С таз усмивка, с тази песен
сред познатите - признат.
Знам - живота не е лесен,
но обичам този свят.

Дано срещна обич нова,
да остане в песента...
Хвърлил зад гърба подкова -
с нежност галя есента.

БЛИЗОСТ

Ако нещо напиша - аз пиша
между живите, седнал спокойно.
Аз не търся градините пищни,
в кафенето от пориви знойно.

Търся поздрав, усмивка и нещо,
от което денят да запее.
В това време объркано днешно,
знам сега трудно тук се живее.

И от жеста случаен - затрогнат,
посвещавам с човешките думи.
Ах, кога ще успее да мога
да спечеля аз нужните суми.

През нощта сам доволен осъмвам
и намерил сред близките близост..
Денят кротко със мене притихва,
но треперя с дарената риза.

НЕБЕ

На Августин

Ще си открия празник -
да се повеселя..
Без чувствата си разни -
нов свят да си вселя.

В неземното - по-земно,
да тръгна през деня.
Усмивчица да взема -
за песен пред съня.

Дано тогава срещна
приятел по-добър.
И в тази кратка среща.
да каже: как си, сър?

И в чашата да има -
не блудкаво кафе.
Когато в мен е зима
под южното небе.

Тогава в песента ми
ще има празник скъп..
Когато в пролетта ни -
не нося своя скръб.

ПАНАЙОТ А. АТАНАСОВ
поет

Биографични бележки:

Панайот Андонов е роден на 17 март 1934 г. в с. Лозенец. Завършил е средно педагогическо училище за начални учители. Дълги години е учител в ОУ „В. Коларов“ и ТВУ „А.С.Макаренко“. Публикувал е стихове в местния печат.

В ПАМЕТ НА ВОЙВОДАТА

Щом се сипне зората,
тръгвай, другарю, на път,
спри се там горе, в гората,
сред чуден люляков кът.

Зове се той Калето,
тече оттам Мараш,
дошъл от вековете
и днес стои на страж.

Хитов из него с чета
е бродил с развят байряк
с безстрашните момчета
вдигал народа на крак

що покорно главата
слагал под чуждия меч,
да изправи снагата
и роб да не бъде веч.

Пред паметника скромн
от горски цветя букет
с поклон сложи за спомен
на войводата напет.

ДЪЖД

От ранно утро – задух страшен.
Стаени птичките мълчат.
И все така край пътя прашен
треви изсъхнали клечат.

Класило жито, зажадняло,
изправя към небето клас,
и чака с трепет, занемяло,
да падне дъжд във този час.

И Господ, сякаш чу молбата,
дъждовни облаци събра.
А те похлупиха земята –
полето цяло притъмня.

Ей, благи капки по листата
заиграха в този миг.
Изправиха чела цветята
и грейна мрачният им лик.

Дъждът премина през полето,
окъпа билки и жита.
А Слънчо весел на небето
изписа шарена дъга.

Отново в клоните зелени
изви се дружен птичи хор
и чучулига чудни трели
извива в синия простор.

ПРЕД ГРОБА НА МАМА

Благодаря ти, майко свята,
че направи ме човек –
да обичам хората, земята
в зимен мраз и в летен пек.

Благодаря ти, майко скъпа,
че научи ме на труд –
сръчно да извивам сърпа
и да карам двойка плуг.

Благодаря ти, майко, мила,
че научи ме на чест,
че твойта крехка сила
опора ми е и до днес.

Изпълнен със любов синовна,
коленича тих пред твоя гроб.
Спи спокойно, майко свидна,
ти изпълни своя дълг.

ПЕНКА ПАПАЗОВА
поетеса

Биографични бележки:

Пенка Папазова е родена в гр. Хасково. Завършила е гимназия в родния си град, а агрономство във Висшия аграрен университет в гр. Пловдив. Живее и работи в гр. Ямбол, като няколко години е била нещатен еколог на община Стралджа. Печатала е стихове в алманах "Хоризонт", списанията "Младост", "Читалище", във всекидневници и др.

Автор е на три поетични книги на български език "Отвъд обещанията"/1992/, "Непобедена нежност" /1996/, „Докосвания"/2004/, „Душата е светулка" /2006/ и на две книги на есперанто. Носител на няколко награди за есперантска поезия.

С думи искам да рисувам,
с думи съкровени.
Да побера света в една картина,
в една усмивка
и в една сълза!
И в есенни листа
да преоткривам
човешката съдба.
С думи искам да рисувам.
Дори с една едничка дума,
в която скрит е кодът
на Доброто.

МОЛИТВА

Вдъхни ми Господи,
сила за полет,
да се издигна
над земните си грехове.
Душата си в слънце да превърна
в светлина доброто да расте!
Загърбила човешките си страсти,
да се докосна аз
до разума велик,
сътворил хармонията необятна
и красотата
в земния си миг.

Безмълвието
е Огнена птица
в синьовиолетов цвят.
Кацнала на върха на сърцето,
когато сетивата не спят.
Полетява птицата
в мисловната бездна,
като слънчев лъч
прогонва нощта.
В росната капка цвете поклъва.
В сълзата се ражда
Любовта...

ПЕТКО ЙОВЧЕВ
поет

Биографични бележки:

Роден на 19 февруари 1940 г. в с. Войника. Завършил средно образование в гимназия „В. Карагьозов” – Ямбол, полувисше в Учителския институт в Бургас и висше в АОНСУ - София. Има публикации в периодичния печат. Автор на стихосбирката „Ти, любов”, 1996. Подготвил е за печат книга с детски стихове.

МОЕ СЕЛО

Ех, ти село, мое село!-
бащина ми стряха!
Ех, години отлетели,
що години бяха!

Шум, игри и смях на двора,
весел глъч на пътя...
- Добро утро, добри хора,
в себе си ви скътах.

Лятно слънце зад Баира
огнен лък подава.
Някъде кавал засвирил,
мома му отпява.

Бавно гасне ден отруден.
Връщат се жътвари.
Тежко крачи впрягът мудар
с воловете стари...

Песни, смях, игри на двора.
Весел глъч на пътя.
- Добър вечер, мили хора,
моя радост, мъка.

Ех, ти село, мое село,
бащина ми стряха!
Мойта обич, моите песни
все за тебе бяха!

РАЗТЪГУВАНА ДУША

"Не си отивай!"

музика М. Щерев, изп. Лили Иванова

О, развълнувано море
от музика и нежни думи -
не стихваш, плискаш без да спреш...
докосваш тайните ми струни!

Сега навън светът е ден
и този ден така светлее,
а някъде дълбоко в мен
разбудена тъгата пее...

- Защо, защо море?- не знам
защо душата ми тъгува,
дали защото с гаснещ плам
изтляла младост я целува?!

Ех, разтъгувана душа! –
море от спомени безбрежни.
С какво ли теб да утеша
и струните ти толкоз нежни?!

ЗА ТЕБ, УЧИЛИЩЕ!

*На родното ми училище
в с. Войника - с много обич!*

Разтворено си като мъдра книга,
поръсена със бяла светлина,
със покрив, който до небето стига
и мери ръст със Стара планина.

Запомних те така, така те зная:
със новото букварче под ръка
пристъпях плахо в белите ти стаи,
уплашен името ти с глас да изрека.

При теб написах думичката "мама",
при теб узнах, че българин съм аз,
че никога без теб наука няма,
че помъдрявам с тебе всеки час!

О, колко много има да си спомням
за теб, училище, учители добри!
И вече век и четвърт се отронват,
а ти пламтиш и пръскаш пак искри!

СЛАВИ ДЕМИРЕВ
журналист и белетрист

Биографични бележки:

Слави Демирев е роден през 1955 г. в Ямбол. Завършва българска филология в ПУ „П. Хилендарски“ и следдипломна квалификация „журналистика“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Работил е дълги години като журналист във в. „Изгрев“, Войника и „Стралджански вести“, Стралджа. Бил е кореспондент на Радио Стара Загора, в. :Народен другар“ и др.

Публикувал е много фейлетони, разкази, очерци, статии и други журналистически материали в местния и централния периодичен печат. Негови фейлетони са превеждани на чешки.

ВАКАНЦИОНЕН ДНЕВНИК

фейлетон

Предпоследен ден. „Утре започва зимната ваканция! Ще ходим на зимен лагер в планинска хижа. Ще се пързалиме с шейни, ще ни учат да караме ски, ще правим походи в планината... Няма да усетим кога ще се изнижат ваканционните дни!”

1 ден. „По пътя до хижата пяхме до преграждане в автобуса. Чантите на всички са пълни — най-вече с топли дрехи. Хижата е чудесна — с парно, топла вода, цветен телевизор... Управителят бай Панчо има три големи кучета, с които се сприятелихме. А сняг — в изобилие! Всичко е отрупано! В града толкова не пада и за десет години.”

2 ден. „В планината е чудно! Като в бяла приказка! Учихме се да караме ски, но Петър падна и си навехна ръката. Другарката Пенчева се разтревожи и отмени тренировките. Можело някой и крака си да счупи!”

3 ден. „Вече не ни дават да караме и шейни! Стефан излетя от пързалката и се блъсна в едно дърво. Пукна си веждата, сложиха му шев и лепенка. Вечерта другарят Понтакиев ни чете конско. Забраниха ни да ходим на пързалката, щото сме били луди глави и някой щял да си счупи главата.”

4 ден. „Ходихме на поход до връх Чукар. На връщане Кольо, Иван и Стамен изостанаха да играят на алпинисти и се изгубиха. Бай Панчо и учителите едва ги намериха преди мръкваме. Вечерта отново ни четяха конско. Забраниха ни да излизаме вън от оградата на хижата. Не дават да караме и кьнки на леда в язовира, щото можело да се пропука и някой да се удави.”

7 ден. „Вече няколко дни стоим само в хижата. Парното работи с пълна сила и е топло, но всички гледаме навън, към отрупаните със сняг борове. Децата от частните хижи наоколо по цял ден се учат да карат ски, пързаят се на шейни или кьнки, ходят из гората и играят на индианци и алпинисти. Ние ги гледаме, налепенни по прозорците

или оградите на хижата. Даниел, Митко и други момчета излязоха тайно да карат кърки, но ги хванаха и бяха наказани.”

8 ден. „Гледаме цветния телевизор от началото до края на програмата. В двора направихме 18 снежни човека, но няма сняг за повече. Омръзна ни да играем и с кучетата на бай Панчо. Понякога момчетата играем на прескочи кобила. Момчетата искат да шият и да рисуват, но няма с какво. Поне едно „Не се сърди, човече” да бяхме взели! Калоян носеше книгата „Оцеола”. Всички я прочетохме — даже и момчетата. Бай Панчо ни даде един шах, ама кой да се вреди по-напред! Някои деца писаха до в къщи да дойдат да ги вземат. А учителите по цял ден лежат или играят карти. Вечер пък се събират с колеги от съседните хижи или бай Панчо ги кара със служебната ниса до бара на хотела. При нас остава само един дежурен учител.”

10 ден. „Най-после се прибираме в града !Ваканцията свърши! Ура!”

СТАНИСЛАВ МАРАШКИ
поет и журналист

Биографични бележки:

Станислав Марашки е роден на 29 януари 1961 г. в Стралджа. Завършил е френска филология. Автор е на книгите „Смях под маската”, 1991; „Народ от богове”, 1992; „Книга във форма на правоъгълник”, 2006.

СПАСЕНИЕТО НА РИБАРЯ

Седях в синия микробус, обслужващ линията Ямбол-Бургас със скромна сума в джоба, слушах радио и имах най-човешкото намерение да сляза в Стралджа. Април бе позеленил нивите и ливадите край шосето и правеше още по-приятно пътуването по този маршрут, който изминавах не за първи път. Познавах в подробности и шофьора, и всеки завой на междуградския път и затова, когато автомобилът пое плавно по първите асфалтирани улици на градчето, аз веднага приготвих сака, готов да изскоча навън. Но колата тъкмо спря и от радиоговорителите се разнесе преливащият от човечност и дълбоко разбиране същината на проблемите глас на здравния министър. Управленецът разясняваше в дълбочина структурата на здравната реформа, като кой знае защо отделяше много по-сериозно внимание на предимствата, отколкото на недостатъците. “Ама че интересно! – помислих си аз. – Не, няма да сляза. Ще пътувам до следващата спирка, за да мога да послушам министъра.”

- Хайде бе, момче, няма ли да слизаш? – подвикна ми шофьорът, съзрял ме да стърча нерешително насред “маршрутката”.

- Не, не...Ще продължа до Петолъчката.

Шофьорът се позачуди, но ми подаде билета и продължи.

Изобщо не усетих как микробусът “прецапа” шесткилометровата дистанция до Петолъчката. А и как да усетя, когато през цялото време във возилото бе звучал упойващият глас на министъра. “Какъв държавник! – помислих възхитено. - Добре, че не слязох в Стралджа, ами останах да слушам. Какви бисери на мисълта и логиката щях да изтъква!” Ала на Петолъчката, тъкмо преди да сляза, от радиото се разнесе друг височайш глас – този на министъра на образованието и културата. Така хубаво заговори човекът, такива убедителни и остроумни аргументи заизнамира в подкрепа на едно или друго, че направо да му е грях на човек да не продължи пътуването, за да го доизслуша. И аз продължих до с. Венец.

Министърът засегна най-напред въпроса за матурите. Подчерта, че без матури нямало да има европейски стандарти в образованието, а те в момента били най-важните. От друга страна, без постигането на тези стандарти никога нямало да започнат да признават нашите дипломи в чужбина и прочие, и прочие... Всеобхватността на разсъжденията, остротата на забележките, финесът на градивната самокритика така ме заплениха, че вече нищо и никой не бе в състояние да ме накара да сляза във Венец и потърся средство за прибирането си в родната Стралджа. Нищо, че от Ямбол до Венец вече бях купил два билета над предвиденото, нищо, че дневният ми бюджет се съкращаваше стремително. Не спре ли министърът и аз няма да спра да пътувам! За

шастие, обаче, потокът от елейните му слова пресъхна малко преди микробусът за Бургас да се установи на спирката във Венец. И тъкмо да сляза, когато...

- Я! – извика възбудено една от пътничките, около петдесетгодишна лелка с овехтели обувки и евтина рокля. – Вицепремиерът започва да говори нещо за нашите рейнджъри в Кербала. Май са убили някого.

“Вицепремиерът” се оказа, всъщност, министърът на отбраната, онази жена очевидно бе в грешка, но не това бе главното. По-важното беше, че водачът на военното ведомство омагьоса за пореден път зажаднялото ми за позитивни идеи съзнание и аз отново се отказах да сляза, а рискувах и продължих неочакваното си пътешествие до следващото населено място, за да мога с цялото си същество да се отдам на насладата да слушам министъра. А това населено място бе Карнобат.

До Карнобат яко ми бе втъпявано, че нашите войници са в Ирак не за пари, а поради високия си патриотизъм, заради България, което звучеше някак особено на фона на рекламираните в същото време идеи за европейско обединение, за НАТО и така нататък, но тържествените дитирамби, от които сякаш бе изтъкано министерското слово, гладкостта, с която се лееше то в радиоефира, приспиваха логическия ми усет и нравствената ми бдителност и аз слушах, слушах...

- Няма какво да го слушаш тоя – обърна се към мене един седемдесетгодишен дядо с посивели коси, който явно още от самото начало бе усетил зигзагите в поведението ми, - ами по-добре си прави сметка на парите, че не се знае дали, като слезеш в Карнобат, ще ти стигнат париците, да си се прибереш до Стралджа!

Но аз не отвърнах нищо. Или, ако трябва да бъда точен, отговорих с един поглед, който най-вероятно означаваше: “Може паричният ми багаж да се стопява, но затова пък интелектуалният ми такъв силно се завишава”. Не ми е известно, обаче, дали доброжелателят ми от автобуса разчете точно така посланието на очите ми.

На автогарата в Карнобат радиоефирът се изпълни с гласа на друг виден политик – този на Председателя на парламента. И аз отново предпочетох да слушам, вместо да сляза. От радиоговорителите в задния край на микробуса задолитаха характерните за гласа на парламентария шеф лирични трели, който въздигаше духа на аудиторията с приказки за уникалните възможности на българския парламентарен модел. Беше така хубаво, така...

- Не! – извиках аз на глас, дори сам без да усетя как. “Ще продължа! – зарекох се мислено. - Ще продължа каквото и да ми струва това това безкрайно пътуване”. И пламенно извиках:

– Един билет за Айтос, ако обичате!

Всички в микробуса се стреснаха и ме загледаха като извънземно, само дето шофьорът се усмихна тъжно, подавайки ми билета.

Пролетен Айтос посрещна “маршрутката” почти празнично, разпрострял около автогарата веселата шарения на пазарските си сергии, отрупани със свежи ранни зеленчуци и плодове. Но на мен хич не ми беше весело, защото, когато председателят на Народното събрание приключи с изказването си, изведнъж ми “светна”, че в портфейла ми не бе останала и пукната пара. “Ами сега?! – паникьосах се аз. – От кого ще взема пари за билет до Стралджа?”

Напразни терзания: изобщо не идеше реч за това да си пазаря билет до Стралджа, а до ...Бургас! Каква ти Стралджа, когато малко преди да стъпя на айтоската автогара от радиоапарата пое своя път към душите и сърцата на хората не друг, а гласът на самия цар-премиер! Абсурд да изтърва драгоценните му мисли и то точно на него! Затова, още щом в ушите ми влязоха първите му думи, аз моментално дадох “кръгом” и се върнах в микробуса, решен на всичко, дори, ако трябва, да опра нож в гърлото на шофьора и да взема пътниците за заложници, но да продължа до следващата спирка в

Бургас. Е, не ми се наложи, за щастие, чак такъв радикален подход, тъй като онази жена в евтината рокля, която явно също като мен бе фенка на идеите на родните политици, ми съчувства и като на сродна душица ми услужи с пари за билет до морето.

Градът на Стефан Диомов и “Тоника” ме прие спокойно така, както бе приемал години наред хиляди гости от цял свят, неподозиращ изобщо за финансовото ми дередже. Аз се помотах насам-натам, сякаш лутайки се след една или друга мъглява идея за откриване на пари, но после го ударих на отчаяние, като, разбира се, избрах най-подходящото място за това: Стария плаж.

Морският бряг беше почти пуст. Само тук-там в далечината се съглеждаха самотните фигури на рибари, които чакаха търпеливо, вперили взор в неспокойната морска повърхност. Приблжих се безшумно до един и занаблюдавах движенията му.

- Дотам ме докараха: да ловя риба, за да преживявам – заговори той, без дори да ме удостои с поглед, като навиваше макарата на въдицата си, за да изтегли кордата от водата. – И на всичкото отгоре не кълве. Явно, вече няма наивни риби, дето да се лъжат. Помълча малко и добави: - А времето е пари, драги. Затуй за днес повече няма да си губя парите... времето, де. Тръгвам си.

И той заприбира вещите си, разхвърляни край него на пясъка.

- Вие поне ще си отидете в къщи... Ами аз де да ида, като не съм от града и нямам пари за обратен билет?

Чак сега мъжът се обърна към мен и внимателно ме огледа. Очите ми се изравниха със задебеляло от слънцето и вятъра лице над гъста, посивяла от годините брада.

- Че що си без мангизи бе? За ракия ли ги изхарчи?

- О, де да беше за ракия! А то заради друг, още по-страшен опият: приказките на министрите. И на премиера.

И понеже рибарят ме загледа учудено, аз поясних:

- Щях да пътувам от Ямбол до Стралджа, купих си билет до там, но за да слушам политиките ни по радиото дадох всичките си пари за пътуване до Бургас. Накрая дори и заем взех. Разорих се напълно.

- Видя ли? – оживи се мрачно рибарят. – Значи и теб са те докарали дотам, докъдето и мене. Ей до това водят, драги, идеите на нашите политици.

- До кое? – запитах чистосърдечно.

- До разорение, ето до какво... Това е резултатът от всичките им мисли. Че не го ли виждаш по себе си?

Млъкнах, смазан от откритието. Морският човек до мен също млчеше. После отново подвзе.

- Ама как си се хванал само като наивна рибка, а?

Произнесъл “рибка”, мъжът до мен се сепна и току онемя, сякаш удивен от думата, излязла от собствената му уста. ”Като наивна рибка... наивна рибка... наивна рибка” – продължи той да си говори сякаш в полусън като развален грамофон, докато внезапно отсече:

- Спасен съм!

И тутакси заприготвя отново риболовните си такъми за рибаруване.

- Защо да си спасен? – попитах, заинтригуван.

Но той изобщо не ми обърна внимание, а продължи да си говори, слагайки стръвта на кукичката:

- Не, няма да си ходя в къщи. Ще продължавам да ловя риба. Ти ми вдъхна кураж, човече! – обърна се най-после към мен рибарят. – Показа ми, че наивните рибки още не са се свършили.

И той заметна кордата от въдицата си с волно, широко движение на ръката.

СТАНКА ПАРУШЕВА
поетеса

Биографични бележки:

Станка Парушева е родена на 27.04.1950 г. в град Стралджа. Завършва немска гимназия в Бургас (1969) и строително инженерство в ИСИ София (1975). Работи в Община Стралджа от 1979 година като ръководител на техническата служба. Стихове пише от ученическите си години, но започва да публикува едва през 1995 във в-к “Литературен форум”, “АБС”, “Тракиец”, списание “Хубава жена”, алманах “Тунджански брегове” и др. През 1996 година издава първата си стихосбирка “Градината на мълчанието”. През същата година печели втора награда за поезия в националния конкурс “Съзидание’96”, организиран от вестник “АБС”. В интернет се разпространяват двете ѝ стихосбирки “Думи на вятъра” и “Моят хляб”.

БЕЗРАЗСЪДНИ ВРЕМЕНА

Бяха безразсъдни времена.
Семето изгниваше в земята.
като отронени от вятъра листа
душите ни безпомощно се мятаха.

И не разбрахме как полека лека
човешкото у нас осакатихме
и за парчето хляб като животни
в нозете ти о, Господи, се сбихме.

КРЪЧМА

Смятахме, че ще се разположим в живота,
като пет пари в празна кесия.
Морето ни опираше до коленете,
надсмивахме се над природната стихия.
Криво обаче си направихме сметката.
Времето ни помете от масата.
Не можахме дори да вкусим от мезетата,
други ни заеха местата.
Е, ще кажем - така ни е било писано.
Но защо все на нас тези номера!
Поколение болно, орисано
да заплати в кръчмата на живота
най - високата цена.

НОЩЕН ВЯТЪР

Някой ден съвсем случайно
ще откриеш с изненада,
че тревата дето стъпваш
пак зелена е и млада.

Ще ме хванеш за ръката
и ще тръгнем рано, рано
към изгубеното време -
минало неизживяно.

Над главите ни ще пърхат
птици със крила прозрачни.
Колко дълго ще останем
искрени и еднозначни.

Вече знаем, че нагарча
всеки подарен ни залък.
Младостта не се завръща -
младите това не знаят.

Нощен вятър пак ще броди
над ожънатите ниви,
а ръката ти тревожно
моята ръка ще дири.

ТОНЧО ТОНЧЕВ
хореограф

ТОНЧО ЙОРДАНОВ ТОНЧЕВ Е РОДЕН в Стралджа през 1941 г. Ненавършил пълнолетие е приет в Държавния ансамбъл за народни песни и танци - София. Завършва успешно хореографското училище. Неговата диплома „Джиновското“ е най-добрата, това е и неговият първи танц, отпечатан в сп. „Танцово изкуство“. Впоследствие през годините Тончев публикува общо 35 танца в специализираното издание, а композираните и поставени от него танци в различни състави, в т.ч. в Молдова, Румъния, Унгария и Япония са над 300. Роден талант - хореограф, музикант, певец, Тончев има безброй успехи на сцената у нас и зад граница. Подготвяните от него цялостни програми за различни танцови състави печелят признанието на публиката и високата оценка на специалистите. Пословичната любов на Тончев към родния фолклор дава възможност за раждането на истински шедеври на сцената, а той самият се превръща в любимец на публиката. Носител на орден „Кирил и Методий“ I и II степен, награждаван многократно за успехите си в страната и чужбина. През 2006 г. Тончев е удостоен със званието „Почетен гражданин на Стралджа“, той е първият, който получава това звание.

Тончев има в биографията си години като ръководител на Окръжен ансамбъл-Сливен, Тракийски ансамбъл-Ямбол, както и на други в страната. Работил с съвместно със светилата на българската хореография Филип Кутев, Кирил Дженов, Борис Вълков, Кирил Харалампиев, Иван Тодоров, Методи Кутев, Маргарита Дикова, Петър Григоров - народни артисти, хореографи от национален мащаб, хора, които не само признават таланта на Тончев, но и го предпочитат в своя екип, тъй като дава характерен облик на всеки от поставените танци.

Изключителен познавач на българското народно творчество и танцовото изкуство Тончев черпи вдъхновение най-вече от богатия стралджански фолклор. Неговите постановки „Сватбарска китка“, „Панаир“, „Коледари“, „Пеперуда“, „Въжички“,

„Буенек”, „Сватбари”, „Еркечки” и др. вдигат на крака публиката. Тончев през всичките години е ръководител на танцовите състави и към читалище „Просвета”-Стралджа и на добилия национална популярност ансамбъл „Въжички”. Ансамбълът е удостоен със званието „Представителен” още през 1969 г. Лауреат на всички национални събори в Копривщица, с успешно участие в задгранични турнета на няколко континента. Тончо Тончев представя цялостна композиция от песни и танци и на Световния фестивал през 1968 г., и на републиканския през 1969 г. БНТ пази в архива си редица филми, посветени на хореографа и ръководените от него танцови колективи.

Творческия път на Тончо Тончев през всичките 50 и повече години, отдадени на музиката, песента и танците, е белязан от изключителни успехи и множество награди в злато.

През всичките години той е обучил над 2000 танцьори, десетки ръководители на състави, открил безброй таланти - певци, инструменталисти, танцьори. Благодарение на Тончев Стралджа се превърна в център на танцовата самодейност. Народният събор „Мараш пее” е включен в Националния културен календар и се следи от фолклористите. По предложение на Тончев през 1995 г. в Стралджа се организира Конкурс-надпяване „С песните на Вълкана Стоянова”, който дава шанс на млади дарования от цялата страна. Запазени са и продължават да се провеждат обичаните народни празници Коледа, Великден, Кукеровден, Лазаровден и др.

ЯНКО СТЕФОВ
поет и журналист

Биографични бележки:

Роден на 4 септември 1941 г. в с. Войника. Завършил е гимназия в Ямбол и славянска филология в СУ „Св. Кл. Охридски“. По професия е журналист. Работил е като редактор във вестниците „Народен другар“ – Ямбол, „Отечествен глас“ – Пловдив, „Обнова“ – Калояново. В момента е щатен секретар на читалище „Възраждане“ – Войника.

Автор е на книгата „Селското стопанство в България“, 1980 (очерци), на стихосбирките „Бездомни чувства“, 2004; „Есенни ята“, 2005; „Смях и сълзи“, 2005.

ЛОВ

На Стефан Чирпанлиев

Лай на пушка. Огнестрелен.
В храстите връхлита сянка.
В утрото на ден неделен.
Тихо - като пепелянка.

В тъмно гърло е заседнала
още неизпята песен.
Тя не е била последната –
идвала е весела!

Слушат пустите дървета
с топлите гнезда по клоните
мъртва песен от сърцето
във тревите как се рони.

Равнодушна е пътеката.
Вятърът на кокал свири.
А една лисица клекнала
ближе кървавите дири.

КРАДЕЦЪТ НА ПРАСКОВИ

На Невена Коканова

Пак натежаха градините плодни –
вдъхваш от техния свеж аромат.
Плашилата човекоподобни
все така по тела висят.

Разхождаш се бавно между дърветата.
Слънце през клоните блика.
И чуваш още звънчетата –
с човешки глас те викат.

Като нецелунати устни,
влажни от очакване,
тежат — сочни и вкусни —
в ръцете ти праскови.

Връщаш се бавно в къщи,
разбрала, че е измама
животът - един и същи,
когато крадецът го няма!

МАГИЯ

Един до друг вървим и свети
над нас самотната луна.
Гората шепне с ветровете
с гласа на влюбена жена.

И славеи във час уречен
запяват. Ние сме сами.
Над равното поле далече
нестихващ звезден дъжд ръми.

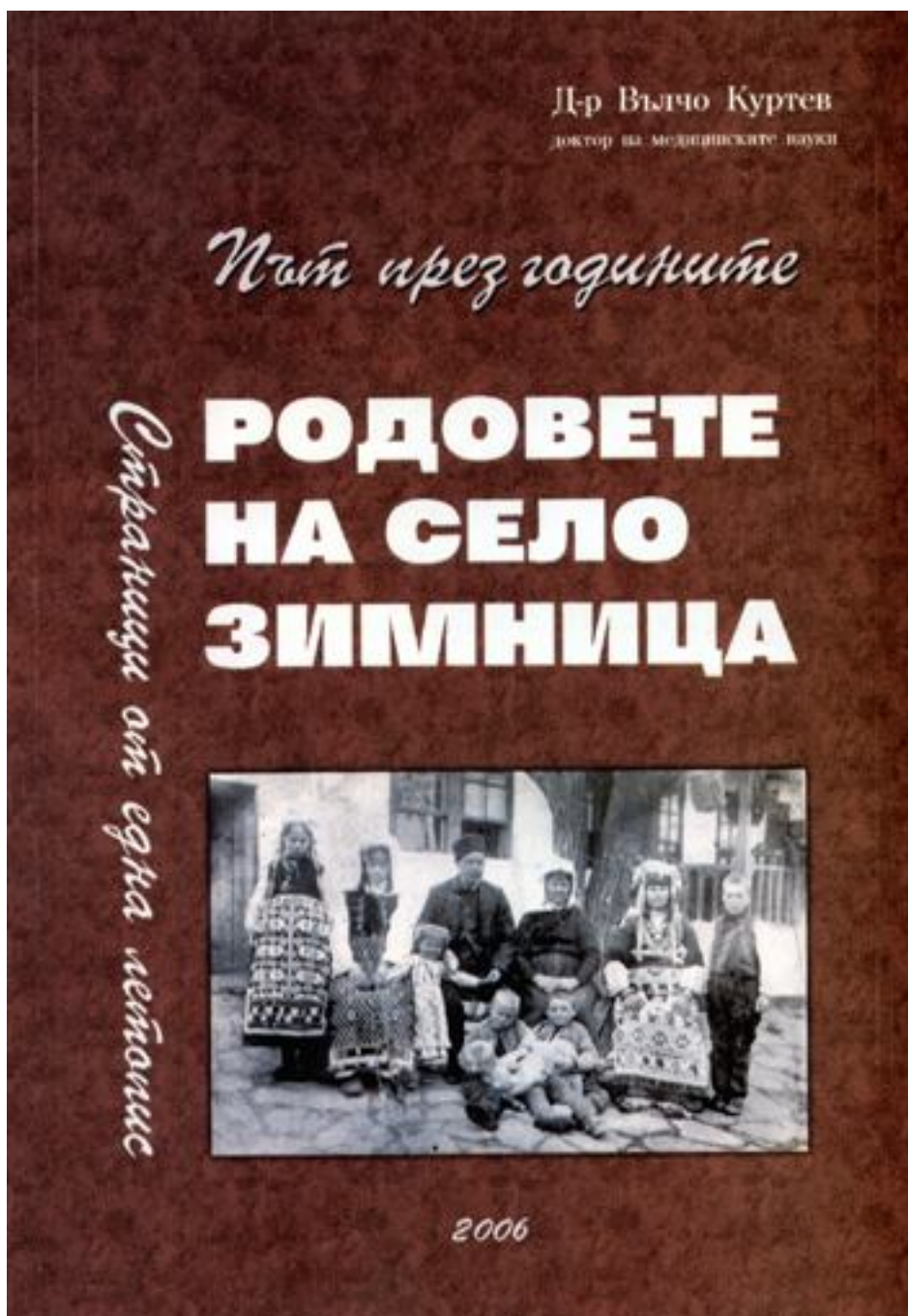
В уханието на тревата
притихват нашите тела.
Нощта ни скрива в тъмнината
на своите добри крила.

Но сякаш сън е било всичко.
Денят ме буди удивен:
до моето сърце самичко
изтлява твоят образ в мен !

Нима си била самодива
или среднощен мой мираж?
Не знам. Сънят ми си отива.
До следващия порив наш.

III. КРАЕВЕДСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Д-р ВЪЛЧО КУРТЕВ е роден на 24 февруари 1924 г. Завършил е медицина в София. Дълги години работи като военен лекар. През 1978 г. придобива научна степен "д-р на медицинските науки". Съавтор е на редица сборници и енциклопедии. Има над 300 научни публикации и съобщения.

ГЕОРГИ СТАНЕВ е роден през 1928 г. в с. Александрово. Завършва Учителски институт в град Плевен. По-късно се завръща в Александрово, където в периода 1952-1968 г. работи като директор на училището в селото. След 1969 г. се преселва заедно със съпругата си в Плевен. След като се пенсионира отново се завръща в родното си село. През 1986 г. написва история на село Александрово.

АЛЕКСАНДРОВО

КРАЕВЕДЧЕСКИ РАЗКАЗИ

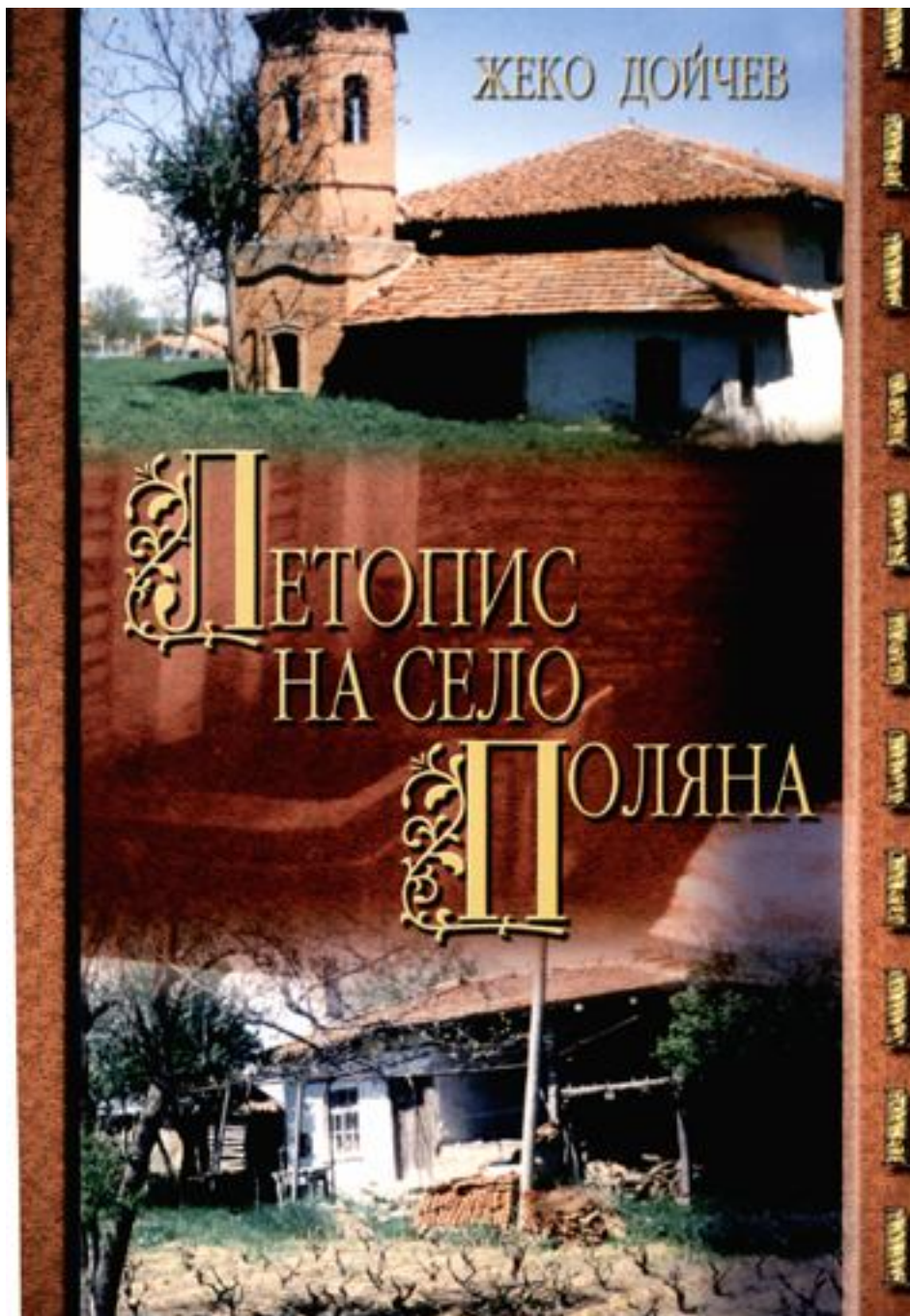
ДОБРИНА БЕРОВА е родена в Стралджа през 1951 г. Завършва гимназия „В. Карагьозов” в Ямбол и история във ВТУ „Св.св. Кирил и Методий”. От 1975 г. до днес работи в Исторически музей – гр. Ямбол. Специалист по нова българска история. Автор е на около 200 статии в местния и централния периодичен печат и над 60 научни публикации в различни списания и сборници.

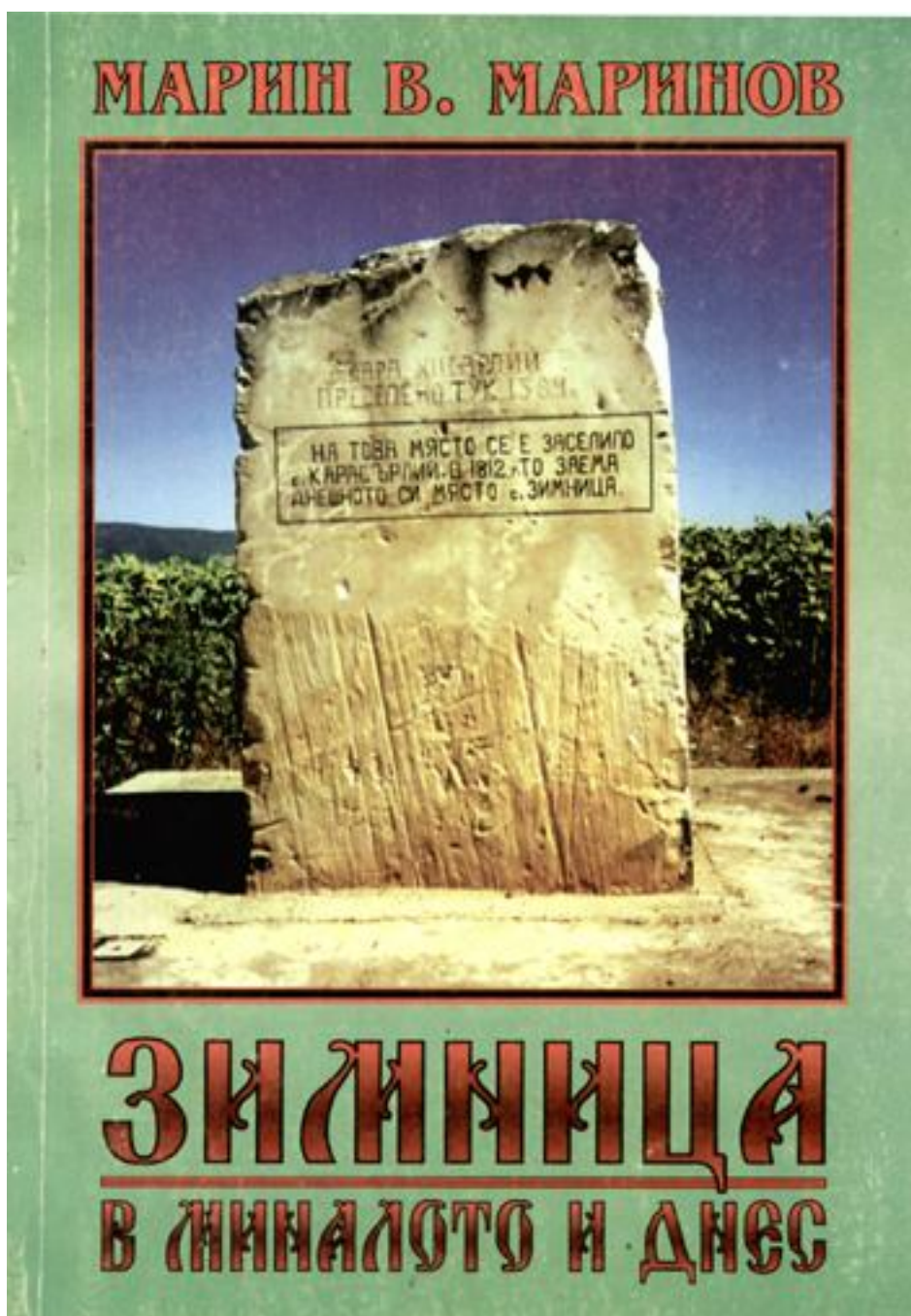
ЕНЧО ЕНЧЕВ е роден на 4 март 1935 г. в с. Войника, Ямболско. Завършва гимназия „В. Карагьозов” в Ямбол, а висше образование в СУ „Св. Кл. Охридски”, спец. Математика. Бил в учител в ТМТ-Ямбол, зам.д-р в Математическа гимназия, дълги години е окръжен училищен инспектор по математика. Автор е на няколко сборника по математика. Има публикации в изданията на Българска академия на науките. Притежава първи клас-квалификация по математика и е носител на ордена „Кирил и Методий” – II степен. Дълги години се занимава с краеведска дейност. Плод на тези негови занимания е книгата „Село Войника, Ямболско. Бележки от миналото”.

ЖЕКО ДОЙЧЕВ е роден през 1922 г. в с. Поляна, община Стралджа. Завършва селскостопански техникум в гр. Айтос през 1962 г. Работил е като секретар на селсъвет-Поляна, председател на ТКЗС-Поляна, секретар на ОбНС-Каменец и др. През последните 5 г. от трудовата си кариера е бригадир на кравекомплекс – с. Поляна. Активно изучава миналото на отделните родове в с. Поляна и неговата история.

МАРИН ВЪЛЕВ е роден през 1930 г.

МИТЪО КОЖУХАРОВ е роден през 1930 г. в с. Първенец. Завършва гимназия в Ямбол и учителски институт през 1952 г. Дълги години е учител и директор в училището на село Първенец. През 1965 г. преминава на работа в ТКЗС, с. Първенец, а през 1971 г. започва работа в Нефтохимически комбинат, гр. Бургас. От 1971 до 1995 г. е кмет на с. Първенец.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.		
Пейо Яворов		3
Две хубави очи		4
Вълшебница		4
Овчарска песен		4
Градушка		5
На нивата		7
Заточеници		9
Арменци		10
Елисавета Багряна		12
Амазонка		13
Зов		13
Синеоката		14
Любов		14
Унес		15
Преди 13 века		15
Вълни		16
Станка Пенчева		17
У дома		17
Поетесата на градчето		18
Как ли ни се смеят...		19
Хубаво е всичко да свършва навреме...		19
Цената на доверието		20
И пак на дъщеря ми		20
Опис на вещи		21
II.		
Атанас Балъкчиев		22
В очакване на дъжд		22
Предпролетно		22
Какво съм аз?		23
Веселина Седларска		24
Не спирай да тичаш		24
Георги Александров		26
Кучешка неволя		26
Благодарим ти, Господи...		26
Българийо моя		27
Георги Йорданов		28
Трудно обещание		28
Дачо Георгиев		30
На мегдана		30
България		30
Черен кон се луга		31
Димитър Попов		32
Откъс от романа „Семейство Храброви“		32
Димитър Стоевски		36
Хлябът		36
Дичо Ковачев		38
Кирил и Методий		38

Баташката църква	39
Самарското знаме	39
Елена Тотева	41
Небесен плач	41
Нощен снегопад	41
Кой може да ми грабне свободата?	42
Желязка Георгиева	43
Жена	43
Скитница	43
Къде си моя, лястовице бяла?	44
Илко Капелев	45
Монолог	45
Много важно, щурецо...	46
И толкоз	46
Йордан Манчев	47
Стралджа	47
Балада за селския учител	48
В час полунощен...	49
Кънчо Стоянов	51
Писмо до Венета	51
Яворов в Поморие	52
Къщата на спомените	53
Мина Кръстева	54
Размисъл	54
Знам...	54
Прилив	55
Надя Жечева	56
Новият Чудомир трябва да се роди в Стралджа	56
Недялко Динев	58
Подкова	58
Близост	59
Небе	59
Панайот А. Атанасов	60
В памет на войводата	60
Дъжд	60
Пред гроба на мама	61
Пенка Папазова	62
С думи искам...	62
Молитва	62
Безмълвието...	63
Петко Йовчев	64
Мое село	64
Разтъгувана душа	65
За теб, училище!	65
Слави Демирев	66
Ваканционен дневник	66
Станислав Марашки	68
Спасението на рибаря	68
Станка Парушева	71
Безразсъдни времена	71

Кръчма	71
Нощен вятър	72
Тончо Тончев	73
Янко Стефов	75
Лов	75
Крадецът на праскови	75
Магия	76
III. Краеведски изследвания	77
Д-р Вълчо Куртев Родовете на село Зимница	77
Георги Станев Александрово : краеведчески разкази	78
Добринна Берова Стралджа : история, традиции, духовност	79
Енчо Енчев Село Войника Ямболско	80
Жеко Дойчев Летопис на село Поляна	81
Марин Вълев Зимница в миналото и днес	82
Митьо Кожухаров Първенец Ямболска област	83

КОРИЦА

I.

Пейо Яворов
Елисавета Багряна
Станка Пенчева

II.

Атанас Балькчиев – поет
Веселина Седларска - журналист
Георги Александров - поет
Георги Йорданов – белетрист и журналист
Дачо Георгиев – поет
Димитър Попов – белетрист и журналист
Димитър Стоевски – белетрист и журналист
Дичо Ковачев – поет
Елена Тотева - поетеса
Желязка Георгиева – поетеса
Илко Капелев - поет и журналист
Йордан Манчев – поет
Кънчо Стоянов – поет
Мина Кръстева – поетеса
Надя Жечева - журналистка
Недялко Динев - поет
Панайот А. Атанасов - поет
Пенка Папазова - поетеса
Петко Йовчев – поет
Слави Демирев – журналист и белетрист
Станислав Марашки – поет и журналист
Станка Парушева - поетеса
Тончо Тончев – хореограф и фолклорист
Янко Стефов – поет и журналист

III.

Д-р Вълчо Куртев
Георги Станев
Добриня Берова
Енчо Енчев
Жеко Дойчев
Марин Вълев
Митьо Кожухаров

АКО НЯМАШ МЕЧТИ...

*Сборник с участието на творци,
родени или работили
в община Стралджа*

Съставители: Тенко Тенев
Димитър Бечев
Кольо Пехливанов

Редактор : Димитър Бечев
Художник : проф. Панайот Панайотов
Рецензент : Тенко Тенев

ISBN:

Формат: 16/60/84

Предпечатна подготовка и печат:
ИПК „Светлина” – Ямбол

**ИНИЦИАТИВЕН КОМИТЕТ
ПО ИЗДАВАНЕ НА АЛМАНАХА:**

Почетен председател - Петър Кънев - депутат

Председател - Митко Андонов - Кмет на Община Стралджа

1. Иван Георгиев - зам. областен управител
2. Валентина Маринова - председател на ОбС Стралджа
3. Атанаска Кабакова - зам. кмет
4. инж. Станка Парушева - Директор д-я „УТСПСД“
5. Недялка Димитрова - н-к отдел „ОКЗСД“
6. Кольо Пехливанов - главен експерт „ОКЗСД“
7. Виолета Андонова - читалище „Просвета“ - експерт
8. Надя Жечева - гл. специалист
9. Мара Загорчева - общественик
10. Янко Стефов - председател на читалище „Възраждане“, с. Войника
11. Кина Кунева –библиотекар
12. Николай Клисурски - директор на печатница „Светлина“ - Ямбол